

IMANA UBWAYO YIGARAGARIZA

MU MITERERE YAYO

 Gusa natangajwe no kubona inshuti yanjye, Joseph Boze, hariya, nuko ndahindukira maze mfata umwanya muto wo gukora mu kiganza cye.

² Reka duhindukire noneho tujye mu Ijambo ry’Imana, mu Baheburayo, igice cya 1. Ndashaka gusoma, icyo gice, ku murongo wa 1, 2, n’uwa 3, kugira ngo biduhe ishusho y’icyigwa cy’iri joro.

IMana, mu bihe byinshi no mu buryo bwinshi yavuganiye mu bihe byashize na ba sogokuruza mu kanwa k’abahanuzi,

Naho muri iyi minsi y’imperuka yavuganiye natwe mu kanwa k’Umwana wayo, uwo yashyiriyeho kuba umuragwa wa byose, ari we yaremesheje isi;

Uwo kuko ari ukurabagirana kubwiza bwayo, n’ishusho ya kamere yayo, kandi akaba ari we uramiza byose ijambo ry’imbaraga ze, amaze kweza . . . yicara iburyo bw’Ikomeye cyane yo hejuru;

³ Reka twunamishe imitwe yacu nonaha kugira ngo dusenge. Noneho ubu Imbere y’Imana, niba ufite icyifuzo ushaka kuyimenyesha Yo, wazamura ikiganza cyawe gusa, kandi ni cyo cyifuzo cyawe, Imana ishaka . . .

⁴ Data wa twese wo mu Ijuru, ubu tuje imbere y’Intebe Yawe y’ubwami, kubwo kwizera Izina rya Yesu Kristo, Umwana Wawe. Kandi twahawe iki cyizere, ko: “Niba hari icyo dusabye mw’Izina Rye, tuzagihabwa.” Kandi uzi ibyifuzo byacu n’ibyo dukeneye, kandi Wazemeranije ko uzaduha ibyo dukeneye byose. Noneho, Data, turasenga nk’uko Watwigishije ugira uti: “Ubwami bwawe buze. Ibyo ushaka bibeho mu isi, nk’uko bibaho mu Ijuru.” Icyo ni cyo cyifuzo cyacu, muri iri joro, reka ukiduhe ukurikije ubushake Bwawe, kandi uduhe ayo mahirwe. Siga Ijambo, Mwami, n’abavuga bose ndetse n’abumva, kandi Umwuka Wera umanuke abe ari wo utanga Ijambo, muri iri joro, hagati muri twe. Kubera ko tubisabye mw’ Izina Rye. Amina.

Nimwicare.

⁵ Ejo mu gitondo, uko mbyumva, hateganijwe ifunguro rya mu gitondo rihuza abagize Itsinda ry’Abacuruzi Basenga. Ubusanzwe, aho bafite ibyo bihe by’iteraniro, mba mfite amahirwe yo kugira icyo mvuga muri icyo gihe cy’ifunguro ryabo rya mu gitondo. Kugeza magingo aya, iryo ni ryo shyirahamwe

ryonyine, ritari ishyirahamwe ry'idini runaka, ahubwo, ni itsinda ryonyine ndi—ndirimo, ni itsinda ry'Abakristo b'Abacuruzi. Noneho ubu ndabavuganira gusa, mu rwego mpuzamahanga.

⁶ Noneho, muri iri joro, turizera ko iki giterane kitazaba impfabusa. Naje iwanyu, ndushye, mbabara mu muhogo, kandi nababaraga mu mihogo buke, kuva . . .

⁷ Nturutse i Tucson ahantu mu by'ukuri heza kandi humagaye, nuko nza hano kandi mu by'ukuri ni heza kandi haratoshye, rero hatandukanye n'ahandi. Muramutse mufashe aya mazi yose ari hano, mukayohereza iwacu, twabishima. Ariko mu by'ukuri, ntimwabishobora.

⁸ Ariko ndababwira ikintu kimwe, aho harimo umugani. Ibintu byose byacu—byacu—byacu muri Arizona, ibiti byacu, byuzuyeho amahwa. Ibintu byose biriho amahwa. Ni ukubera ko humutse. Ubu niba biriya bihuru byarameze hariya, byakagombye kuba bifite ibibabi bishimishije. Murebe, nta mazi bifite, ni yo mpamvu birabirana.

⁹ Kandi iyo itorero rihindutse iritagira Amazi y'Ubugingo, rirumagana rikarabirana, naryo, rikarabirana rikagwira ikintu icyo ari cyo cyose. Ariko ahari amazi y'Ubugingo atemba, afungura ikibabi akagikora neza, akacyoroshya kandi akakiryoshya, cyejewe kandi cyemewe n'Imana. Rero Umwami Imana atwuhire, muri iri joro, kuko tudashaka kurabirana; ariko bizatugendekera neza tureke abantu bayobye bashobora kwicara muni y'igiti cy'igicucu cyacu maze bakabona uburuhukiro bw'ubugingo bwabo.

¹⁰ Noneho ndashaka gufata inyandiko, iri joro, niba Uwiteka abishaka, kandi ndimo kwiyegezeza iyi mikoro nto hafi yanjye uko nshoboye, kubera ikibazo cyo kubura ijwi. Ndashaka, uherye kuri ibi dusomye hano mu Baheburayo 1:1, ndashaka kuvuga kuri aya magambo ngo: *Imana Ubwayo Yigaragariza Mu Miterere Yayo*. Reka mbisubiremo, kuko nzi ko imfatamajwi zitarimo gukora neza hano. Imana Ubwayo yigaragariza mu miterere Yayo.

¹¹ Noneho, ibintu byose bigaragazwa n'imiterere yabyo. Kandi mfite Ibyanditswe bike hano nashakaga . . . kandi icyitonderwa, nuko nashakaga kubyifashisha. Noneho, ibiranga ikintu cyose bigaragaza icyo icyo kintu ari cyo.

¹² Noneho, kimwe no mu byaremwe byose, indabyo zimenyekana inshuro nyinshi, uherye ku biziranga. Niba zegeranye cyane, zimwe ku zindi, ibiranga urwo rurabo ni byo bigaragaza urwo rurabyo urwo ari rwo. No mubinyabuzima, inshuro nyinshi . . .

¹³ Ndi—ndi umuhigi. Ugomba kumenya ibiranga inyamaswa uri guhiga, cyangwa rimwe na rimwe ushobora gushukwa rwose. Urugero, nk'intama zo mu bitare hejuru muri Columbiya

y'Ubwongereza. Nari muni ya Yukon muri iyi mpeshyi ishize, bene Data babiri bari hano bari kumwe nanjye, kandi twari turimo guhiga.

¹⁴ Noneho niba utari uzi itandukaniro, mu gihe wakurikiranaga intama cyangwa impongo, ntiwashoboraga kuvuga itandukaniro 'keretse uri umuhigi w'umunyabwenge. Kubera ko, zigerageza kwirunda hamwe hamwe; zikabunda iyo zigiye kwiruka. Noneho ubona imwe ihagaze kure, n'umutwe wayo uhishe, kubera iki, wowe—wowe ntushobora kumenya itandukaniro. Zifite ubunini bumwe; hakurya iyo mu gice cy'ayo ruguru, ni umweru, kimwe n'impongo. Byaba bigoye cyane kubabwira. Ariko amahembe yazo ni yo aranga imiterere yazo, amahembe yazo. Intama zifite ihembe rr'uruziga, kandi impongo zifite amenyi asohotse. Kandi ikindi kintu, impongo ntizamuka hejuru cyane, iyo irisha.

¹⁵ Hanyuma ihene, igenda, burya na yo, hari ibiranga ihene, n'intama, ugomba kumenya itandukaniro ryazo, igihe wari haruguru iyo, kuko burya zombi zibera ku musozi. Ugomba rero kumenya itandukaniro. Ariko niba ubonye, i—ihene isitara igenda; aho, intama iryanye ibinono byayo biri hasi nka *gutya*, yigendera. Hari ibiranga uko zigaragaza iyo zishoreranye mu nzira yazo. Ugaragaza umuhigo wawe ukurikije imiterere y'icyo umaze, n'uburyo ukinwa, n'icyo ugabura, n'ibintu byose. Wigaragaza ubwawo binyuriye mu biwuranga. Noneho simbukana imwe, urebe uko bigenda, ushobora kuvuga uburyo zigenda. Ushobora kuvuga ukurikije ibyo biranga izo nyamaswa zitandukanye.

¹⁶ Noneho mwigeze kubibona, sinzi niba muzifite hano cyangwa niba ntazo mufite, inyoni zitwa yelohama; ni byiza, filika ni izina ry'ukuri ryazo, n'inyoni z'ibishwi. Inyoni z'ibishwi zifite ubunini bungana n'izo bita yelohama. Kandi murabona ko byombi biguruka, byombi ni inyoni zo mu bwoko bumwe. Niba mudashobora kubona ibara, ariko ushobora kuzitegereza gusa, maze mugahita mumenya iyo nyoni bita yelohama. Inyoni bita igishwi iraguruka, cyane cyangwa buke, iri ku murongo ugororotse. Ariko iyo bita yelowhama, ikubita amababa yayo; uko ikubita amababa, iyamanura hasi hejuru, hasi hejuru. Nimurebe, ubwayo irabunda, nka *gutyo*, kandi noneho ushobora kuvuga ko ari byo biranga iyo nyoni yitwa Yelohama, ukurikije uburyo iguruka.

¹⁷ Niba ubonye—inkware iyo isohotse, uburyo izamuka. Hanyuma mwitonde murebe niba muri mu gishanga, aho mushobora gusanga inkware, na si—na sinayipe. Mwebwe bahigi murazizi. Sinayipe ya Wilson na jakisinayipe, zimenyekanisha ubwazo mu buryo zisohoka n'uburyo zigenda. Zigaragaza zinyuze mu buryo bwazo bwo kuguruka, ni byo bigaragaza ubwoko bw'izo nyoni. Kubw'ibyo, niba mwarazumvise gusa,

mushobora kuvuga izo ari zo, uburyo yasohotse, iyo ari yo, uhereye ku buryo bwayo bwo kuguruka.

¹⁸ Nk'umugabo n'umugore. Bombi ni abantu, ariko umugore afite imiterere ye imutandukanya n'umugabo. Nasomaga hano, hashize umwanya, ku byerekeye Salomo n'umwamikazi. Ntabwo nigeze nza hano kwamamaza Ubutumwa bwanjye, kuri mwebwe, ku mwamikazi wo mu Majyepfo, waje kureba Salomo, no kureba iyo mpano yo kurondora. Nasomaga ku byerekeye ibyo, hano nta igihe kirekire gishize, baravuga, ngo: "Kimwe mu bisakuzo byashyizwe imbere ya Salomo, yari, uyu mwamikazi wafashe umugore, cyangwa abagore, ahubwo, akabambika nk'abagabo."

¹⁹ Noneho, ibyo byari iby'abanyamahanga kuri uriya muni, ariko rwose ni byo bigezweho, uyu muni. Kandi—kandi muzi ko ibyo ari bibi. Bibiliya yavuze ko umugore atagomba kubikora. "Ni ikizira ku mugore kwambara umwenda ujyanye n'uwabagabo." Kandi Imana idahinduka ni Yo yavuze ibyo, ibyo rero ni ukuri.

²⁰ Tubona rero ko Salomo, yabitegereje, yabasabye kugenda cyangwa kugira icyo bakora, ahita avuga ati: "Ni abagore." Murebe, yashoboraga kuvuga ku miterere y'uriya mugore, uburyo yitwaye, ko yari umugore atari umugabo.

²¹ Hanyuma hafi ya byose muri ubwo buryo, byari bifite n'ibibiranga. Ni kimwe n'abantu benshi bakoresha ukuboko kw'ibumoso, n'abakoresha ukw'iburyo. Bagaragazwa n'uburyo bitwara. Ushobora kumenya niba bakoresha ukuboko kw'iburyo cyangwa ukw'ibumoso, ukurikije uko bitwara, uburyo bagera ku byo bakora buri gihe bakoresheje ukuboko kw'ibumoso cyangwa ukuboko kw'iburyo.

Kandi mwibuke, Yesu yari afite ikintu nk'icyo, cya . . .

²² Amaboko abiri asa nk'aho . . . Ni amwe. Bafite ubwoko bumwe bw'intoki, igikumwe, intoki eshanu; ntoya, indangagaciro, n'ibindi. Nk'uko ukuboko kw'iburyo n'ukuboko kw'ibumoso bifite ubwoko bumwe bw'intoki, mu bisanzwe, ibiganza birangana, neza neza. Kandi itandukaniro ryonyine rihari, muri byo, kumwe ni ukw'ibumoso ukundi ni ukw'iburyo. Iri ni ryo tandukaniro ryonyine ushobora kuvuga. Kumwe ibumoso, ukundi iburyo.

²³ Noneho rero kuri ibyo, Yesu yaravuze ngo . . . Nshobora kugira akantu gato nongeraho. Yesu yaravuze, muri Matayo 24 ati: "Ibiranga Umwuka bizaba bimwe mu bihe bya nyuma, ku buryo byayobya n'intore niba bishoboka." Nimurebe, bari kubikora . . .

²⁴ Fata ikiganza cyawe ukizamure gusa. Ukitegereze, nukireba neza, urabona ko kimwe gisa n'ikindi, mu buryo bwose, ariko kimwe muri byo ni icy'ibumoso ikindi ni icy'iburyo.

25 Ni uko imyuka imeze mu minsi yanyuma. Yenda gusa, ariko ifite imiterere iyiranga. Umwe ufite ukuri, undi ufite ikinyoma, kandi ushobora kumenyekana binyuze mu miterere yawo.

26 Umwuka w’Imana ushobora kumenyekana binyuze mu biwuranga. Murareba? Umwuka w’Imana, n’umwuka w’itorero. Hariho umwuka w’itorero, n’Umwuka w’Imana uyu ntusa rwose n’umwuka w’itorero, habe na gato.

Hariho umwuka w’amadini.

27 Hariho umwuka w’umunyagihugu. Hariho umwuka w’igihugu. Igihugu cyose, iyo nkinjyemo, iyo ugitemberamo, uhasanga umwuka utandukanye. Nagiye muri Finlande, abantu beza cyane, ariko hariyo umwuka wa Finlande nyine. Ndamanuka ngera mu Budage, hariyo umwuka w’Ubudage.

28 Hano nta gihe kinini gishize, najyanye n’umugore, mu gihe twari tukiri muri Indiana, mu myaka mike ishize, hejuru mw’isoko rito. Ni bwo nari nkigera mu rugo. Tugomba kujya gushaka ibiryo. Nuko mu nzira yanjye aho nanyuze, twe... Hari mu mpeshyi, mushobora kutabyemera, ariko twahasanze umudamu wari wambaye ikanzu. Byari ibidasanzwe pe, njye... Byarantangaje. Na—naravuze nti: “Reba hariya, bisa n’ibidasanzwe, uriya mugore yambaye ikanzu.” Abandi bose bari bambaye imyenda ida... idakwiriye kwambarwa n’umugore. Maze—maze aravuga ati: ...Ndavuga nti: “Ni byiza, uwo ni umwuka w’Abanyamerika gusa, murebe, umwuka wa Amerika.”

29 Noneho, umwuka wa Amerika, ni... bitwa ko ari ishyanga rya Gikristo, ariko umwuka w’iki gihugu ntabwo ari uwa Gikristo. Ishobora kwitwa ishyanga rya Gikristo, ariko ni kilometero miriyoni kuri byo, mu miterere. Navuze rero ko uyu mugore...

Yaravuze ati: “Ni byiza, ntabwo turi Abanyamerika?”

30 Naravuze, naravuze nti: “Oya. Tuba hano. Iki ni igihugu cyacu. Twebwe—twe—tugituyemo. Turagikunda. Ni igihugu cyiza ku isi. Ariko, nyamara, ntabwo turi Abanyamerika.” Ndavuga nti: “Twavukiye Hejuru. Umwuka Wera uramanuka, kandi turi ab’Ubwami. Ntabwo turi ab’iyi si.” Ndavuga nti: “Ni nayo mpamvu bashiki bacu bambara imyenda, bakagira umusatsi muremure, ntibisiga amarangi. Nimurebe, imiterere yabo ibagaragaza ‘nk’abera mu Mwami wacu,’ uhereye Hejuru.”

31 Kubw’ibyho turashaka rero Ubwami. Turashaka Umwami kugira ngo aze kandi yakire abayoboke Be mu Bwami Bwe. Kandi bamenyekanira ku—ku miterere yabo, ko ubutunzi bwabo butari ubw’iyi si cyangwa ubw’iri shyanga. Ni ubwo hejuru, mu Bwiza. Kubw’ibyho, bo, “Bashakisha Umurwa Wubatswe kandi Ugashyirwaho n’Imana.” Bamenyekaneye neza.

³² Icyampa nkagira ijwi rihagije ryo ku kubwiriza ijoro rimwe. Ariko nyine ibyo—ibyo ndabiretse. Noneho, bagaragazwa n'imiterere yabo.

³³ Twabonye urugero rwiza hano mu gihe cya Isiraheli, ubwo bajyaga mu gihugu cyasezeranijwe. Kandi Imana yari yarabahamagaye ikurikije amasezerano yayo. Yabwiye Aburahamu ko, izabikora...urubyaro rwe ruzaba muri iki gihugu kidasanze, imyaka magana ane, hanyuma We akazarukora akoresheje ukuboko kwe kw'imbaraga, kandi rero bagombaga kwerekeza mu gihugu, icyo, basezeranijwe, gitamba amata n'ubuki. Noneho rero igihe cy'amasezerano cyegerereje, haza uwitwa—uwitwa Farawo utazi umurimo ukomeye wa Yozefu yari afite muri bo.

³⁴ Kandi, ubwo, Imana yazamuye umuhanuzi witwa Mose. Umugabo wigishijwe mu bwenge bwose bw'Abanyamisiri. Nta gushidikanya ariko mbega ukuntu yari umuntu ukomeye, uzi ubwenge, w'ubwenge, kuko yashoboraga no kwigisha Abanyamisiri ubwenge. Byasaga nk'ibikwiye—bikwiye umuntu ubereye no gutabara.

³⁵ Ariko, murabona, icyo twita gutabara, n'icyo Imana yita gutabara, biratandukanye.

³⁶ Noneho murebe uyu mugabo imyitwarire ye yose. Yari azi ko yavutse kugira ngo atabare Abisiraheli. Nyamara, hamwe n'amashuri ye yose, n'ibyo yari azi byose, kandi azi ko yahamagariwe n'Imana gukora umurimo, ibi byose yari abifite...Afite Impamyabumenyi ihanitse mu bumenyi rusange, n'impamyabumenyi y'ikirenga Ph.D., na LL. D., n'ibindi. Nuko ajya gukiza Isiraheli, birananirana rwose.

³⁷ Noneho murebe, asa nk'aho, ashize ikirenge cye ku ntebe y'ubwami muri Egipta, kugira ngo abe Farawo, kubw'ibyo ashobore gutabara Abisiraheli amaze kuba Farawo, kubera ko ku rutonde yari icyegera ku—ku ntebe y'ubwami. Ariko, murabona, ko, kubikora gutya, ntibyari kugaragaza imiterere y'Imana mu kurokora ubwoko Bwayo.

³⁸ Yavuze ko Yo izabatabara. Yo Yagombaga “kubatabarisha ukuboko gukomeye,” ntabwo ari Mose ufite ingabo zikomeye, ahubwo ni Imana ifite ukuboko gukomeye.

³⁹ Turabona ko uyu muhanuzi yahunze maze akamara imyaka mirongo ine mu butayu. Byatwaye Farawo imyaka mirongo ine kugira ngo amutoze uburezi, kandi bifata Imana imyaka mirongo ine kugira ngo ibumukuremo. Turasanga rero, umunsi umwe, ko we, ari mu butayu hagati, yahuye n'Umwami Imana mu gihuru cyaka, mw'ishusho y'Inkingi y'Umuriro iri mu gihuru. Yasabwe gukuramo inkweto, kuko, ubutaka yari ahagazeho bwari ubwera. Noneho nimurebe uyu mugabo mwiza, ufite umuco, wize, uko yari yarabaye, murebe impinduka z'imiterere ye amaze guhura n'Imana. Yakoze byinshi...

40 Rimwe na rimwe, Imana ikora ibintu mu buryo bworoheje, kandi bugaragara nk'ubupfu, mu buryo bw'imitekerereze ya kamere. Murebe umugabo watsinzwe rwose; n'ingabo zose z'Abanyamisiri n'ibimukikije byose kugira ngo asohoze ubushake bw'Imana, n'amashuri ye yose, afite imyaka mirongo ine, mu gihe cy'e cya mbere. Hano, afite imyaka mirongo inani, bukeye bwaho, hamwe n'umugore we yicaye ku ntebe y'inyumbu, akikiye umwana ku bibero, n'inkoni mu ntoki, amanuka mu Misiri, kugira ngo ahigarurire. Muravuga ku byerekeranye no gusetsa! Ariko ibyo byerekanaga imiterere y'Imana, kuko Yari ifite umuntu wemera Ijambo Ryayo. Ibyo ari byo byose. Uko ibintu byari bimeze, ntushobora kwiyumvisha igitero cy'umuntu umwe uja gutera muri Egiputa, ahongaho, ingabo zananiwe? Ariko se byari ibiki? Yari imiterere Yayo, amayeri ye yarayahinduye. Yagiye mu Izina ry'Uwiteka, "NDI UWO NDI WE." Uko ibintu byari bimeze, yafatiyeho. Yarabikoze, kuko yagenderaga mu Mbaraga z'Uwiteka.

41 Akiri mu nzira ye, asohora Isiraheli ayerekeza mu gihugu cyasezeranijwe, ahura n'umuvandimwe we, murumuna we wo mu idini, Mowabu. Noneho, Mowabu, nta gisobanura ko, yari umunyamahanga. Yari umwana w'umukobwa wa Loti. Umwe mu bana babo yari—yakomokaga mu Bamowabu.

42 Noneho, hejuru aho, ndashaka ko mubona ayo mahanga yombi, mu buryo burambuye. Hano hari Misiri, gato, yatatanze, nta gihugu na kimwe cyo kwerekezamo, nta bayobozi cyangwa nta mwami, cyangwa nta kintu na kimwe, cyangwa abanyacyubahiro abo ari bo bose muri bo, abantu gusa bari mu nzira igana mu gihugu cy'isezerano. Kandi bagombaga kunyura mu gihugu cya Mowabu. Byari byiza kuri gahunda y'amasezerano.

43 Kandi Abamowabu, na bo, bari abizera Yehova, kandi bari bafite umuhanuzi. Kandi Isiraheli nayo yari ifite umuhanuzi. Bombi bari bafite abahanuzi.

44 Noneho nimurebe, bari bageze ahantu umuhanuzi w'igihugu cyateguwe yamanutse akajya kuvuma iri shyanga rindi, kubera ko ryari inzererezi gusa, ridafite aho kuba. Nuko baramanuka.

Noneho nimurebe abo bahanuzi bombi: Iyo urebye mu by'ukuri, bombi bari bari mu kuri rwose. Kubera ko, nimwitegereze, Umuyobozi mukuru w'idini Balamu, yaramubwiye ati: "Noneho unyubakire ibicaniro birindwi."

45 Karindwi ni umubare wuzuye w'Imana, ugereranywa n'Ibihe Birindwi by'Itorero, iminsi irindwi yo kurema, n'ibindi. Noneho nimurebe, karindwi, Imana yuzuye muri karindwi.

46 "Ibicaniro birindwi, kandi kuri buri gicaniro bashyiragaho i-ikimasa." Noneho ni byo rwose cyari cya gicaniro bari bafite mu nkambi ya Isiraheli. Bamanutse muri Isiraheli, bafite igicaniro kimwe bagera hano; n'igitambo kimwe,

ikimasa n'ikimasa; umuhanuzi n'umuhanuzi. Ibihugu bibiri bitandukanye.

⁴⁷ Urugero rwiza cyane rw'iyi minsi tubayemo, niba dufite umwana wo kujyamo. Mumenye ko, Imana ikora ibi mu migani, kugira ngo tubimenye, biringaniye.

⁴⁸ Noneho, Balamu yasabye impfizi y'intama kuri buri gicaniro. Ibyo byavugaga ku kwizera kwe kuri Mesiya uzaza. Impfizi y'intama, intama, ni cyo gitambo kimwe bari bafite muri Isiraheli; aho hepfo mu nkambi ya Isiraheli, hejuru hano. . . i Mowabu. Uwiteka . . . icy'ibanze, bombi bari bafite ukuri, ariko, mwitegereze, ni mu buryo bw'inyigisho.

⁴⁹ Ariko umuhanuzi umwe wamanutse mu nkambi ya Isiraheli yari afite imiterere y'Imana n'Ijambo ry'Imana. Yagumanye amasezerano y'Imana kuri icyo gisekuruza, kuko yari gahunda yerekeza mu gihugu cyasezeraniye. Murareba?

⁵⁰ Noneho, nk'igice cy'ibanze, Balamu, Balaki bashoboraga kumenyekana nk'uko Mose yari ameze.

⁵¹ Ariko, murabona, Mose, kuba yari umuhanuzi w'ukuri w'Imana, ntabwo yari afite bimwe mu by'ibanze gusa, ahubwo yari afite imiterere y'Imana. Nimurebe, yari mu nshingano, neza neza z'ibyasezeraniye muri icyo gisekuruza; ntabwo cyari igisekuruza cya Nowa, ahubwo ni igisekuruza yari arimo. "Nzakujyana mu gihugu gitemba amata n'ubuki." Bari mu nzira, kandi Isiraheli yamenyekanye iri kumwe n'umuhanuzi wabo Mose, hamwe n'Ubutumwa bw'icyo gihe. Imiterere y'Imana bagaragariye muri Mose. Inkingi y'Umuriro yaramukurikiraga. Yari afite kandi impongano nzima; ku buryo ntavuga, ariko yari ayifite mu bikorwa. Ntabwo ari ibizaba; ni ibiki birimo kubaho muri iki gihe!

⁵² Mumenye ko, yari afite inzoka y'umuringa yazamuwe kubera uburwayi n'indwara z'abaturage, ni yo mpamvu Mose yakoraga imyitoto yo gukiza indwara guturuka ku Mana. Yagize impogano, inzoka y'umuringa, yerekanaga ko Imana yari mu nkambi, kandi abantu bitegerezaga iyo nzoka y'umuringa bagakira.

⁵³ Yari afite kandi Urutare rwakubiswe rugendana na we. Kandi ibyo byerekanaga Imana, kugira ngo Amazi y'Ubugingo agume muri bo, umunezero n'agakiza, ko batagombaga kurimbuka ahubwo ko bari bafite Ubugingo buhoraho. Byari ubwoko bwa . . . Urwo Rutare rwakubiswe mu butayu rugereranywa na Kristo wakubiswe.

⁵⁴ Icyo gihe, bagendaga berekeza ku masezerano. Ibyo byari ikindi kimenyetso, cyo kwerekana ibiranga Imana. Batitaye ku buryo ibi bindi by'ingenzi byaba bimeze kose kw'Ijambo; yari afite ishingiro, wongeyeho kugaragaza, ibiranga Imana hagati yabo. Imana yarimenyekanishije Ubwayo. Abahanuzi babiri, bombi ni abahanuzi, kandi bombi bari ingenzi; ariko Imana

yerekanye imiterere Yayo muri Mose, kuko yari afite imiterere y’Imana muri we.

⁵⁵ Noneho, nanone, ibiranga Imana buri gihe ni indengakamere, kubera ko Yo ari indengakamere. Imana ni indengakamere. Ntibisanzwe, buri gihe, ku bitekerezo bigezweho by’imitekerereze yo muri iki gihe. Murabizi. Imana yakunze kubika imbehe, ku—ku matsinda y’amadini muri buri gisekuruza cyose cyatambutse.

⁵⁶ Kandi nta gihe na kimwe umuntu cyangwa itsinda ry’abantu bigeze bishyira hamwe kubw’ ubutumwa ahubwo ni ukuvuga ko bapfuye bakajya ahantu, kandi ntibongere kuzuka. Nta mateka. Abaluteriyani, Abapresibiteriyani, Abametodisite, Ababatisita, Abapenekositi, n’abandi n’abandi, ntibongera kuzamuka, iyo bagiye kubishyira hamwe.

Imana ikorana n’umuntu ku giti cye.

⁵⁷ Mumenye ko, Yo ntisanzwe mu buryo bwo gutekereza. Murareba, tuvuye mu byerekezo bimwe, kandi tugomba kubyizera *muri ubu* buryo. Noneho Imana ishyigikira Ijambo Ryayo yasezeranije, kandi yimenyekanisha muri iryo Jambo. *Iri* tsinda ntirishobora kubiyamo, kuko ritabyizera. Murareba, ibyo mu by’ukuri byitandukanije na Ryo.

⁵⁸ Kimwe na Yozefu, yari umuhungu wa Dawidi, akaba n’umuntu mwiza, Yozefu umugabo wa Mariya. Yari umuntu mwiza, kandi nta gushidikanya ko yasomaga Bibiliya, imizingo, buri gihe, kubera ko . . . kandi yashakishaga Mesiya uzaza, kandi yari akwiye kumenya icyo Ibyanditswe bivuga ku bizabaho. Yesaya yaravuze ati: “Umwari azasama inda.”

⁵⁹ Ni byiza, ubu, yajyanye n’uyu mukobwa ukiri muto, Mariya, birashoboka ko yari afite imyaka cumi n’umunani, kandi birashoboka ko we yamurutagaho gato. Noneho ubwo basezeranaga kuzashyingiranwa, yiyumvisemo kuba umubyeyi. Noneho ibyo byari bigoye kuri Yosefu gukemura icyo kibazo. Nta gushidikanya ariko ko Mariya yamubwiye iby’uruzinduko rwa Gaburiyeli. Ariko turabona ko, uburyo imico ye yamuyoboraga, yabishidikanyijeho.

⁶⁰ Nuko aba umubyeyi mbere y’uko bashyingirwa. Kandi, muri Bibiliya, ibyo byahanishwaga igihano cy’urupfu, no guterwa amabuye. Umugore utarashatse akaba umubyeyi, yagombaga guterwa amabuye. Nta buraya bwabaga muri Isiraheli. Bwari bwarahyizwe hanze. Rero tubisanga, mu Gutegeka kwa kabiri, ni ko hatubwira.

⁶¹ Noneho tubona ko, Mariya, yasaga nk’aho yashakaga gukoresha Yosefu kugira ngo akinge ingabo y’ibikorwa runaka yakoze. Kubera ko, niba yarasanze asanzwe ari umubyeyi mbere y’uko bashyingiranwa, ubwo noneho yagombaga guterwa amabuye, kandi yagombaga kugira umuntu umurinda kugira

ngo amubere ingabo. Kandi ibyo byasaga, mu by'ukuri, nk'aho ari byo yashakaga gukora.

⁶² Ariko Yosefu yitegereza amaso ye manini meza, maze aravuga ati: “Yozefu, Gaburiyeli yambwiye ati: ‘Umwuka Wera azagutwikira, kandi Imbuto iri muri wowe—muri wowe ni iy’Umwuka Wera. Ni Imana. Ni we uzitwa, ‘Umwana w’Imana.’” Kandi, Yozefu, we—we—yashakaga kubyemera, ariko ntibyari bisanzwe. Ibyo ntibyari byarigeze bibaho mbere.

⁶³ Kandi iyo ni yo nzira muri iyi minsi. Niba twabishoboraga gusa... Niba nari mfite uburyo bumwe bwo gutuma abantu babona ko ari ibidasanzwe mu bintu byose, niba byaragaragajwe n’Ijambo, noneho imiterere yabyo yerekana icyo ari cyo. Ni Imana mu bikorwa.

⁶⁴ Yosefu yari akwiye kubimenya. Yari akwiye kumenya ko, “Umwari azasama inda.” Ariko yari inyangamugayo. Ntiyashakaga kumwirukana, mu buryo bwihariye, ariko we ya—yatekerezaga kubikora.

⁶⁵ Hanyuma Malayika w’Uwiteka amubonekera ari mu nzozi. Mwaba mwarigeze kwibaza impamvu yamubonekeye mu nzozi? Muri iyo minsi nta bahanuzi bari bahari. Inzozi zabo zari zoroshye, ntabwo zari zikeneye ibisobanuro. Ati: “Yozefu, mwene Dawidi, ntutinye gutwara Mariya umugore wawe, erega inda atwite muri we ni iy’Umwuka Wera.” Murareba, rero, ibyo byarabikemuye. Murebe, Yaje kumugenderera mu nzozi, ubwa kabiri. Ariko, murabona, nta muhanuzi wari uhari ngo amenye iryo Jambo, ngo: “Uyu ni isugi izasama inda.” Murareba? Noneho rero, yamubonekeye mu nzozi, kuko yari inyangamugayo kandi akiranuka kandi akaba umuntu mwiza.

⁶⁶ Kandi nizera ko Imana iza ku muntu mwiza, mu buryo bumwe, kandi ikagaragaza ibikorwa Byayo kuri uriya mugabo mwiza, kubw’igisekuruza, niba uwo mugabo yarahamagawe n’Imana kubwa kiriya gisekuruza.

⁶⁷ Noneho, ariko byari ibidasanzwe, ntibashoboraga kubyumva neza. Ariko, buri gihe, kugaragara ukurikije Ijambo ryasezeranijwe ku gisekuruza, ibi byose ntibisanzwe.

Noneho hari abantu bamwe bashobora kuzenguruka, bakavuga bati: “Ni byiza, *ibi* ntibisanzwe, iyo ni yo Mana. *Ibi* ntibisanzwe.”

⁶⁸ Ariko, murabona, bigomba kumenyekanishwa n’Ijambo, kandi Ijambo ni Imana. Murareba? Hanyuma rero imico iranga uku kwigaragaraza yerekana uwo riri ryo, ‘Impamvu Imana yavuze iti: “*Ibi* byabaho,” kandi bikabaho. Murareba? Ibibiranga ni Ijambo ry’Imana rigaragazwa n’ibiranga ibigiye kuzaba.

⁶⁹ Yavuze ko mu minsi ya nyuma azasuka Umwuka Wera. Yarabikoze. Imiterere yabyo yerekanaga ko ari Imana, Ijambo Ryayo ryasezeranijwe. Murebe, buri gihe ririgaragaza ubwaryo.

⁷⁰ Noneho, buri gihe, buri gihe, ikosora ijambo, mu gihe Ijambo rivuzwe nabi. Mwigeze mubibona? Mu gihe cya Nowa, ni bwo yakosoye icyo gisekuruza cy'ubumenyi, ko Imana igiye kumanura amazi mu majuru. Yari Mose, murareba, umwe wakosoye igihe bose bari bari mu Egipta, n'ibindi n'ibindi, ariko Ijambo ry'Imana ryagombaga kuza maze rikamenyekana. Kandi Ukuri kw'Ijambo gukosora amakosa.

⁷¹ Reka mbabaze ikintu kimwe. Dushobora kubyinjiramo cyane hano. Ntabwo ari ngomba ko mbwiriza cyangwa nigisha inyigisho, ariko reka mbabaze ikintu kimwe.

⁷² Yesu yari Ijambo. Ibyo turabizi. Bibiliya yavuze ryari ryo. Mutagatifu Yohani, igice cya 1, "Mbere na mbere hariho Jambo, kandi Jambo yahoranye n'Imana, kandi Jambo yari Imana. Nuko Jambo yigira umuntu atura muri twe." Aracyari Ijambo. Noneho igihe yashoboraga kumenya ibitekerezo byabo, bagombye kumenya ko uwo yari Jambo, kuko Ijambo ry'Imana ryavugaga ko ari byo Azakora. Yari Umuhanuzi.

⁷³ Noneho nimwitegereze, dusanga ko ubwo yavukaga, ageze mu kigero cy'imyaka hafi cumi n'ibiri, Yagiye mu birori mu ihema. Kandi bari bagiye yo ku bw'iminsi mikuru ya Pasika. Kandi, mu nzira yabo basubira yo, bari bakoze urugendo rw'iminsi itatu We baramubura; bitegereje, batekereza, ahubwo, yakekaga ko yari Ari hagati y'abantu babo.

⁷⁴ Dushobora gukuramo isomo. Ni byiza cyane uyu muni! Noneho mwebwe Umumetodisite, Umubatisita, Umuperesibiteriyeni, Umluteriyani, Umunyagatolika, icyo uri cyo cyose, murareba, murimo gukora ikintu kimwe. Murimo kumva ko Wesley yagize ububutse bukomeye, Luther yagize ububutse bukomeye, cyangwa Umupenekositi yagize ububutse bukomeye, murimo kubona ko Ari hagati mu bantu, iyo, rimwe na rimwe Aba adahari.

⁷⁵ Baragiye bajya kumushaka. Ni hehe bamusanze? Ni aho bamusize, i Yeruzalemu. None se We bamaze ku mubona, basanze Arimo gukora iki? Umwana muto, ufite imyaka cumi n'ibiri, birashoboka ko atigeze yinjira mw'ishuri uretse ibyo mama We yamwigishije; kandi hano yari mu rusengero, aganira n'abatambyi bakuru, ku byerekeye Ijambo ry'Imana. Kandi batangajwe n'ubwenge bw'uyu Mwana. Kubera iki? Yari Jambo. Noneho nimurebe.

⁷⁶ Noneho atari ukubasuzugura mwebwe Abanyagatolika mwita Mariya nyina w'Imana, ariko reka mbereke ikosa rito hano. Niba itorero ryubatswe kuri Mariya, nimurebe uko byagenze. Noneho araza, maze aravuga ati: "Yoo, nnyewe na so twagushakishije, amarira amubunga mu maso." Murebe ayo magambo, ubwo yavuguruzaga ubuhamya bwe bwite. Yaravuze ati: "Jye na so twagushakishije abivuga arimo kurira."

⁷⁷ Nimurebe iryo Jambo. Yari Jambo. Yaravuze ati: “Ntimuzi ko ngomba kuba ku murimo wa Data?” Nimurebe Ijambo rikosora amakosa. Aho ngaho imbere y’abo batambyi bakuru, yavugurije ubuhamya bwe. Yavuze ko yasamye kubw’Umwuka Wera, kandi hano yari avuze ko Yozefu ari we “se.” Murebe ukuntu iryo Jambo yahise arifata vuba? Yari Jambo. Noneho, muzi ko umuhungu w’imyaka cumi n’ibiri atabasha kubikora. Yari Jambo. Yari Ijambo ryavuzwe muri kiriya gihe, bityo rero ibimenyetso biranga Imana byari muri Kristo. Yakosoye amakosa. Yaravuze. . .

Baravuga bati: “Ni ukubera iki, turi abigishwa ba Mose.” Murareba?

⁷⁸ Yaravuze ati: “Iyo muza kuba abigishwa ba Mose, mwari kumenya. Mose yanyanditseho. Mose yaravuze ati: ‘Uwiteka Imana yawe izahagurutsa Umuhanuzi nkanjye.’ Mwari kumenya niba muzi Mose.”

⁷⁹ Kandi, nimurebe, Ijambo rihora rikosora amakosa y’ibihe. Ariko abantu ntibakunda kubyemera. Baratsimbarara gusa, ni ko babigenza.

⁸⁰ Ariko Yesu yakosoye nyina. Kandi mama We na we yari mu makosa, ‘kuko yari amaze kuvuga ko uwo ari Umwana wasamwe kubw’Umwuka Wera, kandi hano arongera avuguriza ubuhamya bwe avuga ko Yozefu ari we “se,” yari se wa—wa Yesu. Noneho niba—niba Yozefu. . .

⁸¹ Niba yari umuhungu wa Yosefu, iyaba yari yarigeze gukora ibijyanye na se, Yari gusangwa hasi aho muri atoriye y’ububaji.

⁸² Ariko yari ari ku murimo wa Se, hejuru hariya mu rusengero, acyaha ayo madini. Murareba? Yerekeranye n’umurimo wa Se, ku myaka ye cumi n’ibiri gusa. “Ntimuzi ko ngomba kuba ku murimo wa Data?”

⁸³ Mwabonye igihe Yesu yageragezwaga na Satani? Ibyamuranze aho, igihe yari ari mu bigeragezo Bye, yamugaragaje ko ari Imana, kuko yagumye ku Ijambo. Murareba? “Handitswe ngo,” ni ko Satani yavuze.

Yesu nawe yaravuze ati: “Handitswe ngo,” yagumye neza ku Ijambo.

⁸⁴ “Mana, mu bihe byinshi,” dusoma hano. “Mana, mu bihe byinshi,” ibyo ni ibihe byashize, “imyitwarire itandukanye,” inzira nyinshi, “yimenyekanishije Ubwe ku bahanuzi Be mu iyerekwa.” Ibyo ni byo byarangaga umuhanuzi, ni igihe yahanuraga ibintu kandi bigasohora. Noneho ibyo ni byo byari ibimenyetso byarangaga ko, Imana yabaga iri kumwe na we. Noneho ibyo bimuha uburenganzira bwo gusobanura Ijambo kuri uriya muni, kuko, “Ijambo ry’Imana riza ku bahanuzi,” ibiranga umuhanuzi, ni ibyo yahanuye.

⁸⁵ Bibiliya yaravuze iti: “Niba hariho umuhanuzi, kandi ibyo avuga bigasohora, noneho mumutege amatwi; ariko, niba atari byo, ntimukamwemere, ntimukamutinye, ariko icyubahiro kube icy’Imana. . . niba—niba Ijambo Ryanjye ritari muri we. Ariko niba bisohoye, Ijambo Ryanjye riri muri we.” Ni byo bimuranga. Ni byo biranga umuhanuzi.

⁸⁶ Noneho, Mana, mu bihe by’izuba, n’uburyo Yerekanye ibimenyetso Byayo biyiranga k’umuntu, avuga binyuze mu muntu wahamagariwe kuba umuhanuzi. Noneho, Bibiliya ivuga ko, “Imana, mu bihe bidasanze, mu buryo butandukanye, yavuganye na ba data inyuze mu bahanuzi.”

⁸⁷ Twasomye kandi, muri Petero wa kabiri, ko Ijambo ry’Imana ryose ryanditswe na bo. “Umuntu wa kera, yakozwe ku mutima n’Umwuka Wera, byanditse muri Bibiliya.” Bari abahanuzi. Ijambo riza kuri bo bararyandika, bararyandika, bari munsu yo guhumekerwa. Ubwa mbere bamenyekanye ari abahanuzi, hanyuma ba—banditse Ijambo ryo guhumekerwa, kandi bari bafite ibisobanuro byo guhishurirwa kw’Imana kuko yari Imana iri mu muntu.

⁸⁸ Noneho ubwo ni bwo buryo Yiyerekanye mu miterere Yayo, iyerekwa ryabo rihamirijwe, ni cyo cyarangaga Imana muri bo, yimenyekanisha Ubwayo ku bantu.

⁸⁹ Noneho, ni yo nzira yonyine yari muri Kristo. Umuhanuzi yari akantu gato. Kristo yari umwuzuro w’Imana. Kandi Imana yari muri Kristo, yiyunga n’isi Ubwayo. Kandi ibiyiranga byagaragazaga, icyo Yari cyo, ku buryo yavuze ati: “Niba ntakora imirimo ya Data, ntukabyizere. Niba nta mico ya Data mfite, noneho ntimunyizere, ntimukizere gusaba Kwanjye. Niba ntafite imico ya Data muri Njye, ntimukabyizere, rwose.”

⁹⁰ Noneho, imiterere Ye ntizigera ihinduka. Imana ntishobora guhindura imico Yayo, ni nk’uko—uko u—umwana w’intama udashobora guhindura imiterere yawo, cyangwa ikindi kintu icyo ari cyo cyose gishobora guhindura imiterere yacyo. Kubera ko, igihe cyose kiri mu mwimerere wacyo, aba ari umwimerere nyine. Niba kandi hari icyo uhinduye, ubwo noneho wagihindura uhereye mu mwimerere wacyo.

⁹¹ Ni nk’aho mushobora gufata i—ingurube, nuko mugashobora koza ingurube maze—maze mukayisiga irangi ku nzara z’amano, nk’uko abagore babikora, bagasiga amarangi ku minwa, bakayashyira no ku myenda myiza. Ngaho ohereza iyo ngurube ishaje urebe, ihita yerekeza mu cyondo, hanyuma ikongera ikiyanduza. Kubera iki? Ni ingurube, ibyo ari byo byose. Ariko, kandi, ariko, murabizi, ntabwo mwakora. . .

⁹² Umwana w’intama ntiwabikora. Ntuzigera winjira muri icyo cyondo. Ntushaka kugira aho uhurira n’ibyo. Ni yo miterere yawo. Murareba? Mushobora kuwambika imyenda imwe, ariko uzi neza ko utazigera ubikora, uzi neza ko utazagenda. Hanze

ntacyo bitwaye; ikibazo ni imbere. Noneho, Imana ni Yo soko y'ubuzima bwose...

⁹³ Ibi ntibibacike. Ndagerageza, mu bintu byose biri muri nje, kugira ngo ngire icyo mbereka. Murareba? Ni byiza, nshuti. Ni ku—ku bwanyu. Murareba?

⁹⁴ Ntabwo naje hano kugira ngo mumbone gusa. Ntabwo naje hano, nta handi hantu nari mfite ho kujya. Naje hano kuko numvaga ko ngomba kuhaza. Numvaga umurimo Uwiteka yampaye ugomba kwerekanwa mu bantu hano, kandi ndagerageza nonaha kubereka icyo Imana iri cyo mu by'ukuri. Ni Ijambo Ryayo ryasezeranijwe. Buri gihe ni Ijambo, kandi Yimenyekanisha Ubyayo inyuriye mu miterere Yasezeranije. Imiterere runaka yagaragazwa mu gihe runaka, iri mw'Ijambo, noneho imiterere y'uuyu muntu ugomba kugaragazwa yerekana uwo muntu uwo ari we.

⁹⁵ Iyo ni impamvu Yesu yagombaga kuba Uwo Yari we. Bagombaga kuba barabibonye. Ntibitangaje kubona bari impumyi. Ikintu...Yavuze ko, n'ubwo Yakoze ibitangaza byinshi, bo bari batarizera, kuko Yesaya yavuze ati: "Bafite amaso ariko ntibashobore kubona, bafite n'amatwi ntibashobore kumva." Murareba? Buri gisekuruza, ntabwo ari igisekuruza Cyayo gusa; ahubwo ni buri gisekuruza cyose, gute, "Imana, mu bihe by'impeshyi, mu buryo butandukanye," bari batarabisobanukirwa.

⁹⁶ Noneho, imiterere Yayo ntishobora kuneshwa. Buri gihe ihora ari imwe. Noneho, mwibuke, imiterere Yayo, imiterere y'Imana, ntishobora kuneshwa. Niba ineshejwe, Imana ni Yo yaba ineshejwe. Kandi Bibiliya iravuga, mu Baheburayo 13:8, ngo: "Yesu Kristo uko yari ejo, n'uuyu munsu ni ko ari, kandi ni ko azahora iteka ryose." Kubw'ibyo, ni Imana idahinduka. Imiterere iyo ari yo yose Yari ifite ku itangiriro, Iracyayifite ntihinduka. Uburyo bwose Yakoragamo, igihe icyo ari cyo cyose yakoreyemo ikintu icyo ari cyo cyose, iracyagikora kimwe igihe cyose. Niba Itabikora, ubwo imico Yayo yarahindutse, murareba, kandi imiterere Yayo yerekana ikintu kitari icy'Imana. Murareba? Ntabwo rero twamenya aho...

⁹⁷ Nk'uko Pawulo yabivuze ati: "Niba impanda itanga ijwi ritazwi, ni inde uzamenya kwitegura urugamba, niba impanda itanga ijwi ritazwi?" Noneho niba impanda igomba kuvuzwa igira iti: "umwihereho," ni ibyo twagombye gukora, umwihereho. Niba impanda yumvikanye igira iti: "kwishyura," ni ibyo tugomba gukora, ni ukwishyura. Ariko se Impanda ni iki? Ni Ijambo ry'Imana. Ryerekana Imana, niba ari—niba ari byo byaba ari "guhaguruka, kwicara, gusubira inyuma, guhuza amaboko," ibyo ari byo byose. Ni ijwi ry'Impanda y'Imana.

⁹⁸ Kandi ijwi ritazwi, iyo Bibiliya ivuga ikintu runaka kigomba kubaho; umuntu aravuga ati: “Yoo, ibyo byari guhera ku wundi muni, ibyongibyo.” Hano hari ijwi ritazwi. icyo gihe ntumenya icyo gukora.

⁹⁹ Yesu yaravuze ati: “Mfite imbaraga zo gushyira ubuzima Bwanjye hasi no kongera kububuyutsa.” Nta jwi ritumvikana ahongaho.

¹⁰⁰ Umugore ati: “Tuzi ko Mesiya azaza; kandi naza, We azatubwira ibintu nk’uko Yabigenje.”

¹⁰¹ Yaravuze ati: “Ndi We.” Nta jwi ritumvikana rurimo ahongaho. “Ndi We.” Ahaa-ah! Amina.

Baravuze bati: “Ba sogokuruzi bariye manu mu butayu.”

¹⁰² Yaravuze ati: “Bose, barapfuye.” Yaravuze ati: “Ariko ni Njye Mugati w’Ubugingo ukomoka ku Mana yo mw’Ijuru.” Nta jwi ritumvikana. “Ndi Igiti cy’Ubugingo, cyo mu busitani bwa Edeni.” Oya, nta jwi ritumvikana kuri ibyo. Rwose ntaryo. Nta kintu na kimwe kitumvikana ku bijyanye n’ibyo. Yari azi neza ibyo Yakoraga byose.

¹⁰³ Bibiliya ntabwo itanga ijwi ridashobora kumvikana. Yerekana ibiranga Imana mu majwi Yayo.

¹⁰⁴ Yesu yaravuze, muri Mutagatifu Yohani 10:37 ati: “Niba ntakora imirimo ya Data, iki. . . kandi nkaba ntafite iyo mico ya Data, noneho Njye ntumunyizere. Ni bo, bamenya imico Ye muri Njye, Imiterere Ye.”

¹⁰⁵ Kubera ko, Data ni Jambo, “Mbere na mbere hariho Jambo, kandi Jambo yahoranye n’Imana, kandi Jambo yari Imana,” ni imiterere y’Imana igaragazwa n’amasezerano Yayo kuri icyo gisekuruzi.

¹⁰⁶ Noneho iyaba Yari kubaho mu gihe cya Mose, ntabwo byari gukunda. Kandi niba Mose yari kubaho mu gihe Cyeyi, ntabwo byari gukunda. Iyaba Yari kubaho mu gihe cya Nowa, ntabwo byari gukunda, cyangwa niba Nowa yarabayeho mu gihe Cyeyi. Nowa yahanuye ibintu byo muri iyo minsi, n’imiterere ye ndetse n’ibyo yakoze byamumenyekanishije mw’Ijambo ry’Imana. Mose na we akora atyo.

¹⁰⁷ Maze hano Yesu araza, kandi Ijambo ryari ryarasezeranijwe kuri icyo gisekuruzi ryamenyekanishijwe muri Yesu Kristo rinuyirye mu biranga Jambo, ari we Mana. Amina.

¹⁰⁸ Gusukwa k’umwuka Wera, mu minsi ya nyuma, ku bantu basanzwe, yerekanye imiterere y’Imana hamwe n’abantu. Yarabisezeranije. Ni Jambo. Yavuze ko Yari kuzabikora. Ntawe ushobora kubisubiza inyuma. Yavuze ko Yari kuzabikora.

¹⁰⁹ Ibi bintu byose rero yasezeranije, ni byo Akora. Byerekana imiterere Ye imuranga. Yego mugenzi. “Ntimukabyizere, ntimukizere ibyo Nsaba, niba imiterere Yanjye atari iy’Imana.”

¹¹⁰ Noneho nimurebe muri Yohana 14:12, “Unyizera,” Yaravuze ati: “afite Ibyanjye bindanga, Imiterere Yanjye. Unyizera wese, imirimo nkora na we azayikora.” Ibyo byerekana ko imico ya Kristo iri muri we, yerekana imiterere Ye. Amina.

¹¹¹ Ndumva nguwe neza mu mwuka muri kano kanya, niba nasaraye. Yego mugenzi. Oh, Imana ihabwe icyubahiro! Murareba, nta kosa ririmo! Ubuzima Bwe! “Unyizera, imirimo nkora na we azayikora.” Murareba, ibyo bigaragaza imiterere.

¹¹² Ikintu kimwe Yavuze ni iki ngo: “Niba imico Yanjye itamenyekanisha Njyewe ubwanjye,” Imana muri—muri We, ubwo We...ntumumwizere. Noneho, Yaravuze kandi ko Azimenyekanisha muri ibyo. Hanyuma, ibyo, niba bitamumenyekanishije, ubwo We ntaho yaba ahuriye n’ibyo Avuga.

¹¹³ Kandi, muri iyi minsi, niba Kristo atimenyekanishije, ibiranga Kristo bitugaragaza nk’aba Kristo, twizera Ijambo... Yesu yari Jambo, Yagombaga rero kwizera Ijambo. Ni gute dushobora kuvuga ko turi aba Kristo, kandi tugahakana Ijambo iryo ari ryo ryose ryo muri Bibiliya? Umwuka Wera wa Kristo ni Imana muri wowe, kandi izubahiriza buri sezerano hamwe na “Amina.” Bibiliya iravuga iti: “Dore bimenyetso bizajyana n’abizera.” Umwuka w’Imana uravuga uti: “Amina.” Murareba?

¹¹⁴ Umwe muri bo ntavuga ati: “Oya, ibyo byari ibyo mu kindi gisekuruza; ibyo byari iby’abigishwa gusa.”

¹¹⁵ “Nimugende mw’isi yose mwamamaze Ubutumwa bwiza mu byaremwe byose. We, ahantu hose ku isi, Uwizera, ibi bimenyetso bizamukurikira, ni bimwe.” “Uko yari ari ejo, n’uyu muni ni ko ari, kandi ni ko azahora n’iteka ryose,” imiterere ni yo imumenyekanisha.

¹¹⁶ Ibyo bituma Abaheburayo 1:1, “Imana y’ibihe bidasanze, ivugana na ba data inyuriye mu bahanuzi,” bamenyekanisha Kristo, wazutse muri iki gihe, banyuriye mu miterere imwe yagaragaje mu gihe cy’umucyo. Mwabibonye? Imana ntiyigera ihindura inzira Zayo.

¹¹⁷ Muri Bibiliya yo hambere, iyo urota yarotaga inzosi, kandi akaba nta muhanuzi wari uri mu gihugu ngo arebe niba izo nzozi ari zo cyangwa atari zo, bari bafite ubundi buryo bwo kubimenya. Bafataga iyo miterere, uwo ari we wese warotaga inzosi, bakamujyana mu rusengero. Igituza cya Aroni, wari umutambyi mukuru, cyari kimanutseho amabuye. Nuko uwarose inzosi akaza akavuga izo nzozi. Hatitawe ku buryo zumvikana bwose, ku buryo zaba ari ukuri bwose; niba nta Rumuri rudasanze rwamuritse kuri ayo mabuye, yitwa Urimu na Tumimu (Abasoma Bibiliya barabyumva); noneho, sinitaye ku buryo zumvikana ko ari ukuri, ntabwo ari ko byari bimeze. Ibidasanze by’Imana, imico y’Imana, yagombaga

kwerekana imiterere Yayo mu ndengakamere, kwerekana ko Yimenyekanishije Ubwayo ku butumwa. Amina.

¹¹⁸ Ndavuga ikintu nka cyo muri iri joro. Urimu Tumimu ya kera yararangiye, ariko Ijambo riracyari ikintu cyerekana imiterere y’Imana, isezerano ry’igihe turimo. Hariho imiterere y’Imana igaragazwa n’isezerano ry’igihe turimo.

¹¹⁹ Ibyo bituma Imana imera nk’uko yahoze. “Mu gihe gihoraho,” nimurebe, “mu mico itandukanye, Yavuganye na ba Data inyuriye mu bahanuzi.” “Kandi amategeko n’abahanuzi bariho kugeza kuri Yohana; kuva icyo gihe, Ubwami bw’Ijuru.” Nimurebe, “Ariko muri iyi minsi ya nyuma,” kuvuga kuri cyo kintu Yakoze icyo gihe, “binyuriye mu Mwana Wayo Kristo Yesu.” “Imana, mu bihe by’imicyo, mu buryo butandukanye, yavuganye na ba sogokuruza binyuze mu bahanuzi; muri iyi minsi ya nyuma,” ni ko ikibigenza, “kuvugana n’abantu (ba data) binyuze mu Mwana Wayo Kristo Yesu.” Yamuzuye mu bapfuye, kandi itura muri twe, irimenyekanisha Yo ubwayo kandi iduhanurira ibintu, ko Ari yo imenya ibitekerezo n’intego z’umutima. Yesu Kristo uko yari ari ejo, n’uyu muni ni ko ari, kandi ni ko azahora n’iteka ryose! “Imana, mu bihe byose no mu myitwarire yose yavuganye na ba sogokuruza binyuze mu bahanuzi, ariko muri iyi minsi ya nyuma yanyuze muri Yesu Kristo Umwana Wayo.” Ibyanditswe ntibishobora guhinduka. Ni byo rwose.

¹²⁰ Nk’uko nabivuze mbere, Imana ntikeneye ko hagira umuntu usobanura iri Jambo. Isobanura Ijambo Ryayo bwite. Iyo Ivuze ikintu icyo ari cyo cyose, kibaho, ni byo bisobanuro. Murareba? Ntikeneye ko hagira umuntu uvuga ngo: “Ni byiza, ndizera ko bishatse kuvuga *gutya*.” Imana ibigaragaza inyuze mu bisobanuro Byayo bwite.

¹²¹ Ni ko biri, niba amasezerano ari ay’uwo muni, ntidushobora kugendera mu mucyo wo kwa—kwa—kwa Luther, ntidushobora kugendera mu mucyo wo kwa Wesley, ntidushobora kugendera mu mucyo w’umwe muri bo. Tugomba kugendera mu mucyo wasezeranijwe muri iki gihe.

¹²² Byagenda bite se niba Mose yaba yaramanutse mu Misiri, akavuga ati: “Ni byiza, tugiye kubaka inkuge nini. Tugiye kureremba muri iki gihugu. Nili igiye kuzamuka”? Bitegereje inyuma mu muzingo; nta sezerano ry’ibyo rihari. Ni byo. Ariko, murabona, yiyerekanye ubwe nk’umuhanuzi w’Imana, kuko ibyo yavuze byasohoye, ni bwo bamenye ko yari afite Ijambo ry’Uwiteka. Farawo yari afite amacumu, ariko Mose yari afite Ijambo. Bageze ku nyanja, ya macumu yose yarohamye muni y’inyanja; Mose yambutsa Isiraheli inyanja, ku butaka bwumutse, kuko yari afite Ijambo, kandi yari Ijambo ry’icyo gihe. Mose yari Ijambo rigaragajwe ry’icyo gihe.

Eliya na we yari Ijambo ryagaragajwe ry’icyo gihe.

¹²³ Kristo ni Ijambo ryagaragajwe, n'amasezerano We yatanze. "Igihe kirageze aho isi itazambona; nyamara mwebwe muzambona, kuko nzabana namwe, ndetse nkaba no muri mwe, kugeza ku mperuka y'isi. Imirimo nkora namwe muzayikora." Yasezeranije ibyo bintu. Ni ibiki? Ni imiterere y'Imana yerekana Ijambo Ryayo, nk'uko Yabikoze mu bisekuruza byose.

¹²⁴ Malaki 4, Yaravuze ati: "Mbere y'uko umunsi ukomeye kandi uteye ubwoba w'Uwiteka ugera, Dore nzabohereza Eliya umuhanuzi; kandi azagarura kwizera kw'abana agusubize ku kwa ba se, mbere y'uko uwo munsi ugera." Yarabisezeranije.

¹²⁵ Yesu yaravuze, mu gice cya 17 cya Mutagatifu Luka ati: "Nk'uko byari bimeze mu gihe cy'i Sodomu, ni ko bizagenda no mu gihe cyo kuza k'Umwana w'umuntu, ubwo Umwana w'umuntu azahishurwa." Ubwo guhishurwa kuzajya ahagaragara, ubwo isi izaba imeze nko mu gihe cy'i Sodomu, bizagenda bite? Ibiranga ibyo Byanditswe bizaba bisohoye. Imana yimenyekanisha Ubwayo inyuriye, mu imiterere Yayo, imiterere y'uko Yahoze. Ibyo ntishobora kubireka.

¹²⁶ Mu minsi ya nyuma, Yiyerekanye binyuze mu Mwana Wayo. Nimurebe uburyo Imana ikora buri gihe kuri...nk'uko Yo ya-...Ntiyigera ihindura inzira Zayo.

¹²⁷ Aba bantu batatu bavuganye na Aburahamu, nk'uko gusa twavuze aho ngaho, mu gihe cy'i Sodomu.

¹²⁸ Aburahamu yari umuntu wizeraga Imana. Yafatiye Imana ku masezerano Yayo. Sara, umugore we, yari afite imyaka mirongo itandatu n'itanu, Aburahamu yari afite imyaka mirongo irindwi n'itanu, igihe Imana yamuhamagaraga. Yavuze ko bagiye kubona—umwana; Aburahamu yari kubyarana na Sara. Ibyo bishobora gusa n'ibitumvikana, ariko ndatekerezwa ko yaguze byose u—udukweto duto n'udukwasi, n'ibintu byose, bitegurwa, kuko bari bagiye kubyara uyu mwana.

¹²⁹ Nyuma y'iminsi makumyabiri n'umunani ya mbere, kubera iki, Aburahamu ashobora kuba yarabwiye Sara ati: "Urumva umeze ute, mukundwa?"

"Ntaho bidasanzwe."

"Icyubahiro kibe icy'Imana, tugiye kubibona, uko byagenda kose."

"Wabwirwa n'iki?"

"Imana yarabivuze."

Umwaka urashira. "Wumva umeze ute, mukundwa?"

"Ntaho bidasanzwe."

"Tugiye kubibona, uko byagenda kose. Imana yarabivuze."

Imyaka itanu irashira. "Ubu urumva umeze ute mukundwa?"

"Ntaho bidasanzwe."

“Tugiye kubibona, uko byagenda kose. Imana yarabivuze.”

¹³⁰ Ibyo byari ibiki? Yari amasezerano y’Imana. Yizeraga Imana, kandi agakora nk’Imana: yakomeje kuguma ku Ijambo ryasezeranijwe. Ni...

¹³¹ Imyaka makumyabili n’itanu yarashize. Udukweto twe twari twarahindutse umuhondo, ariko akomeza kutubika. Noneho rero arasaza, arunamiriza, nuko aba rukukurii; n’inda ya Sara nziza nta buzima bwari burimo, kandi yari ingumba. Yewe mbega ubuzima babayemo!

¹³² “Wowe wumva umeze ute, Aburahamu, sekuruza w’amahanga?” ni ko inshuti zamwemeraga zashoboraga kumubwira.

¹³³ “Ni byiza, icyubahiro kibe icy’Imana, ndumva meze neza. Tugiye kubyara wa mwana, uko byagenda kose.” Kubera ko atanyeganyega ku masezerano y’Imana kubwo kutizera; ariko yari akomeye, asingiza Imana, kuko yari yemeje rwose ko ibyo Imana yavuze, Imana ishoboye kubisohozwa. Amina. Hariho ibiranga abizera.

¹³⁴ Bite se kuri mwebwe? Nimurebe? Tuvuge iki kuri twe, abana ba Aburahamu? Twamenyekanishijwe n’Ijambo ry’Imana, nk’isezerano, ese imiterere yacu iratugaragaza ubwacu, ko mu by’ukuri tubyizera? Cyangwa, dushobora gusa kugerageza, gusimbuka tuva *hano*, na *hariya*, tujya hepfo *aha*, hanyuma tugatekereza, no kuri ibyo byose, bijyanye na byo? Ubwo rero, ntabwo turi Abakristo, turimo kwihangira kwizera gusa.

¹³⁵ Ariko, iyo duhagaze rwose kuri iryo sezerano, turikomereza ahongaho kandi tukagumana na ryo! Aburahamu ni ko yabigenje.

¹³⁶ Noneho turabimenye, umunsi umwe yabonye abagabo batatu baza, bitemberera. Bibiliya yavuze hano ko, “Hari hashyushye uwo umunsi,” bigomba kuba hari nko mu ma saa sita. Uyu mugabo aragenda, avugana na we. Twumva ko babiri muri bo bamanutse berekeza muri Sodomu. Ndatekereza ko twabiganiriyeho mu ijoro ryakeye. Umwe muri bo yagumanye na we.

¹³⁷ Nimwitegereze uyu Mugabo yahamagaye...yagumanye na we, ni ibyo Umugabo yakoze. Umwe yamenyekaneye kubw’imiterere Ye, ko Yari Elohimu.

¹³⁸ Elohim, ijambo rya mbere cyane muri Bibiliya, “Mu ntangiriro Imana...” Noneho, muri mwebwe intiti muzi ko iryo jambo *Imana* hariya icyo risobanura, mu giheburayo, ni “Elohimu,” bisobanuye ngo: “Ushoborabyose, *Uwihagiye muri Byose*, Uwibeshejeho,” ntikeneye ubufasha buturutse ku muntu, ntikeneye ibisobanuro by’umuntu, ikora Ibyayo Bwite. Ni Imana Yihagiye, ibera hose icyarimwe, Izi byose, Ishobora byose, ni Imana.

¹³⁹ Yo yari ihari. Kandi Aburahamu noneho, uyu sogokuruza wari ufite Ijambo, yitegerezaga uyu Mugabo. Mu gihe uyu Mugabo yateraga umugongo ku ihema, Yaravuze ati: “Umugore wawe ari he, Sarah?”

Undi ati, “Ari mu ihema, inyuma Yawe.”

¹⁴⁰ Ati, “Ngiye kubasura nkurikije igihe cy’ubuzima, kandi uzabyara uyu mwana Nagusezeraniye.”

¹⁴¹ Nuko Sarah arabiseka. Maze Umwe wavuganaga na we, amubwira ibyo Sarah avuze ari mu ihema, inyuma Ye.

¹⁴² Noneho, mu gitabo cy’Itangiriro, muzabisoma. Tubona ko noneho, Aburahamu, nyuma uyu Mugabo yarimenyekanishije Ubwe...

¹⁴³ Ibyo byari ibiki? Abaheburayo, igice cya 4, umurongo wa 12, haravuga ngo, “Ijambo ry’Imana rirakomeye, rifite imbaraga zirenze inkota y’amugi abiri, rigenzura imigambi n’ibitekerezo by’umutima.”

¹⁴⁴ Yari azi ko uyu ari Umugabo. Yari azi ko nta bahanuzi bari mu gihugu uretse we, nuko rero Ijambo ry’Uwiteka ryari ryaraje kuri we. Kandi yari umuhanuzi, kandi hano Ijambo riza ku muhanuzi.

¹⁴⁵ Ni kimwe na Yohana Umubatiza. Nta muhanuzi wari uriho hari hashize imyaka magana ane. Ndabyibuka...

¹⁴⁶ Wenda ahari Muganga Davis umusaza wicaye hano, iri joro, umusaza w’umumisiyoneri w’Ababatisita wambatije mu Kwizera. Yakundaga kuntonganya. Yaravuze ati: “Billy, uri umwana gusa kugeza ubu. Ugomba kuntega amatwi.”

Naravuze nti: “Ni byiza, Mwene Data Davis, nguteze amatwi.”

¹⁴⁷ Yaravuze ati: “Urabona, Yohana ntiyabatijwe. Yarabatizaga, ariko ntiyari yarabatijwe; nta muntu n’umwe wari ukwiye kumubatiza.” Iyo ni tewolojiya nziza y’Ababatisita. “Kandi hano haje Yesu, hanyuma aravuga... Yohana yaravuze ati: ‘Nkeneye kubatizwa na We; ni iki gitumye Uza aho ndi?’ Na We aramusubiza ati: ‘Ihangane reka bibe bityo.’” Yaravuze ati: “Nuko igihe ‘yababaraga’ We,” yaravuze ati: “murabona, noneho Yesu yabatije Yohana. Nuko Amaze gusohoka mu mazi, ijuru rirakinguka maze Abona Imana mu ishusho y’inuma, iramanuka imuzaho, ati: ‘Uyu ni Umwana Wanjye nkunda, nkamwishimira.’” Ariko, oya, sinyuranya na Dogiteri Davis, ariko yarireshye.

¹⁴⁸ Nimurebe, Yohana yari umuhanuzi, kandi Ijambo buri gihe riza ku muhanuzi. Niba rero Ijambo ryarahinduwe umubiri, Ryagombaga kuza ku muhanuzi, uko byagenda kose; ‘Kubera ko, yatangaga ubuhamya bw’Ijambo, kandi ibimuranga cyane byamumenyekanishaga bityo. Hano haje Ijambo, none byagenze

bite? Akimara kugera imbere y'amaso ya Yesu, Yohana yaravuze ati: "Nkeneye kubatizwa na We; Ni iki gitumye Uza aho ndi?"

149 Yesu yaravuze ati: "Thangane ubikore utyo, kuko ari byo bidukwiriye (bitureba) kugira ngo dusohoze gukiranuka kose." Yohana yari umuhanuzi; We ari Jambo. Yari Igitambo, kandi We yari yiteguye kwinjira mu murimo We wo ku isi, kandi Igitambo cyagombaga kozwa mbere yuko gitangwa. Nuko Yohana aramubatiza, 'kubera ko yari abizi. "Thangane ubikore utyo, kugira ngo dusohoze gukiranuka kose." Igitambo cyagombaga kozwa mbere yo gutambwa, nuko Yohana aramubatiza. Ntabwo ari Yesu wabatije Yohana. Yohana yabatije Yesu. "Thangane ubikore utyo."

150 Murareba, hano yari Aburahamu, kandi yari afite Ijambo ry'Uwiteka. Ijambo ry'Uwiteka riza kuri we. Yari umuhanuzi. Noneho hano haje Ijambo. Yamuhamagaye, "Aburahamu," ntabwo ari *Aburamu*.

151 Iminsi mike mbere y'ibyo, yitwaga Aburamu—yari Aburamu, ubu ni Aburahamu. Umugore we yari Sarah, ubu ni "Sara," ntabwo ari S-a-r-a-h; S-a-r-a. Ntabwo ari (A-b-u-r-a-h-a-m-u) A-b-u-r-a-m-u, ahubwo ni A-b-u-r-a-h-a-m, Aburahamu.

152 Kandi uyu Muntu yimenyekanishije Ubwe, igihe yavugaga ati: "Aburahamu!" Yoo, icyubahiro kibe icy'Imana!

Aburahamu yaravuze ati: "Elohimu!"

153 Iryo ni Ijambo n'umuhanuzi, hamwe, imiterere yabo bombi irigaragaza.

154 Elohimu, We yaravuze ati: "Umugore wawe Sarah, ari he?"

155 Ati: "Ari mu ihema, inyuma Yawe." Nuko... Igitangaza kirakorwa. Elohimu! Aburahamu yamwise: "Imana Yihagije, Ishoborabyose, Imana ishobora byose."

156 Yesu yavuze ko, ubwo Yari ku isi, Yakoze ibintu bimwe nk'ibyo Elohimu yakozwe. Ibyo byagaragazaga ko imiterere Ye ari iy'Imana.

157 Nuko Aravuga, mbere, ati: "Mu minsi ya nyuma, neza mu gihe cyo kuza k'Umwana w'umuntu, ubwo Azahishurwa, iri genamiterere rizongera kubaho, nk'uko byari bimeze i Sodomu." Imana hagati mu bwoko Bwayo, Imana ishobora byose! Ni ko Ibyanditswe bivugaga. Elohimu mu bantu!

158 Imyaka mironko ine yayimaze atubatiza mu Mwuka Wera, Elohimu, Imana! N'itorero...

159 Murebe, Aburahamu yabonye ikimenyetso kimwe, undi muhamagaro; ikimenyetso, umuhamagaro; umuhamagaro, ikimenyetso; gutegereza uwo mwana w'umuhungu wazezeranijwe. Ariko ikimenyetso cya nyuma yabonye, icyanyuma kigaragara, ni uruzinduko rwa nyuma rw'Imana

mbere y'uko umuhungu wasezeranijwe agera aho, yari Elohimu mu mubiri w'umuntu. Noneho umuhungu wasezeranijwe araza.

¹⁶⁰ Kandi Imbuto ya Aburahamu itegereje Umwana wasezeranijwe, Yesu Kristo. Kandi babonye ibimenyetso, ugusukwa k'Umwuka Wera, kuvuga mu ndimi, gukiza indwara guturuka ku Mana, n'ibindi. Ariko mu gihe Umwana w'umuntu arimo guhishurwa, Elohimu azasubira ku Rubyaro rw'ubwami rwa Aburahamu maze yerekane bya bindi Yerekanye kuri wa munsu, amina, Elohim, nk'uko byari bimeze! Kubera iki? Bizaba ari imiterere y'Imana.

¹⁶¹ Noneho, niba Kristo yari Imana, “Nyamara igihe kirageze aho Njyewe ab'isi batazongera kumbona; nyamara mwebwe Njyewe muzambona, kuko nzaba ndi hagati yanyu ndetse nkaba no muri mwe, kugeza ku mperuka, ku mpera y'isi. Imirimo Nkora namwe muzayikora.”

¹⁶² Yesu yaravuze ngo muri—muri Luka, igice cya 17. Ni byiza, iyo twizeye tukabona iyi minsi ya nyuma, igenamiterere rigomba kongera kwitabwaho.

¹⁶³ Ku bw'ibyo, Abaheburayo 1:1, “Mana, mu gihe cy'izuba abinyujije mu bahanuzi Yarigaragaje We ubwe, muri iyi minsi ya nyuma yerekanye izuka ry'Umwana Wayo mu bapfuye,” mu guha Itorero imiterere imwe n'iyi Yari afite, bituma Abaheburayo 13:8 ni ukuri neza neza.

¹⁶⁴ Nta n'ibaba ryashobora gukurwaho kuri ibyo. Ayo ni amababa ya kagoma. Yakomeje gukomera, kuko ari inyoni yo mw'ijuru. [Ahantu hatagaragara kuri kaseti—Ubwanditsi]. . . babagaburira ibyo kurya bya kagoma.

¹⁶⁵ Noneho twabonye ko, “Mu bihe by'izuba, mu buryo butandukanye, Yavuganye na ba data binyuze mu bahanuzi, mu minsi y'imperuka binyuze ku Mwana Wayo Yesu Kristo, mu kumuzura mu bapfuye.” Kandi hano Ari muri twe, nyuma y'imyaka ibihumbi bibiri, Yesu wawundi umwe, utari umwe mu bahanuzi; Yesu, haleluya, Umwana w'Imana wazutse!

¹⁶⁶ Umunsi umwe, Yesu yaravuze, Yaravuze ati: “Igisekuru kibi kandi gisambana kirashaka ikimenyetso, bazabona ikimenyetso.” Igisekuru kibi kandi gisambana. Ni ryari isi yarushijeho kuba mbi, cyangwa gusambana no kuyoba, kuruta ubu?

¹⁶⁷ “Nk'uko byari bimeze mu gihe cya Yonasi, nk'uko Yonasi yamaze iminsi itatu n'amajoro atatu mu nda y'ifi yitwa balene, ni ko n'Umwana w'umuntu agomba kumara iminsi itatu n'amajoro atatu mu nda y'isi.”

¹⁶⁸ Hanyuma, “igisekuru kibi kandi gisambana” cyagombaga guhabwa ikimenyetso. Ni ikihe kimenyetso? Ikimenyetso cy'umuzuko. Kandi turagifite uyu munsi, nyuma y'imyaka ibihumbi bibiri, Aracyari muzima. Ari muri twe, iri joro, uko

yari ejo, n'uyu muni ni ko ari, kandi ni ko azahora iteka ryose, Yimenyekanisha We ubwe mu miterere y'Imana, yerekana Ijambo kuri uyu muni nk'uko We yasezeranije kubikora. Amina.

169 Hariho Ijambo. Noneho mushobora kwemera ikimenyetso? ni ikintu gikurikira, iminsi ya nyuma, kwimenyekanisha Kwayo, inyuze mu Mwana Wayo. Mwitegereze.

170 Imana yavuganye na Mose mu gihe cy'umucyo. Mu Gutegeka kwa kabiri 18:15, ati: "Umwami Imana yawe izabyutsa umuhanuzi umeze nka Njye." Noneho nimwitegereze. Iryo ni Ijambo. Iryo ni Ijambo. Iyo yari Imana. Ntabwo yari Mose. Mose yari kubimenya ate? Yari umuntu. Ariko Imana, ibinyujije kuri Mose, ni byo yavuze. Murabyizera? Ni byo.

171 Noneho nimurebe Yesu, nimurebe uko imi—imiterere Ye yaranze Ijambo ry'ukuri ryasezeranijwe. Nta gushidikanya ko yabikoze. Yagaragajwe n'iyi miterere Mose yavuze ko Azagira.

172 Benshi muri bo, nk'uyu muni, barashaka kubona umuyobozi ukomeye. "Yego, uyu ufite Impamyabumenyi ihanitse ya Filozofiya. *N'ibindi nk'ibyo*. Yari yaragiye kwiga amashuri ye muri kaminuza ya Hartford." Cyangwa, "Avuye mu bintu bikomeye ahantu nk'aho." Ibyo ntabwo ari byo biranga Imana. Oya, oya. Nta kintu na kimwe kibivugwaho. Ijambo ni ryo ryerekana Imana. Murareba?

173 Yesu ntabwo yari intiti, nta n'ubwo We yari umutambyi, nta n'ubwo We yari umuntu ukomeye, ku isi. Yari umuntu wiyoroheje, ku isi.

174 Ariko Imana yahamirizaga Ijambo Ryayo binyuze muri We, ni ryo ryamugize Emanweli. Ni ryo ryamurangaga. Noneho, hano, Yesu ahura neza n'ibyo Imana yavuze ko Izakora mu bihe by'umucyo, binyuze kuri Mose, ibyo Izakora.

175 Noneho murebe ko igihe yahuraga na Petero, nk'uko twabiganiriyeho mu ijoro ryakeye, ubwo We yahuraga na Petero maze akabwira Petero izina rye. Iki kimenyetso cyerekanaga ibyo Mesiya yavuze, kuri Petero, kuko Jambo yari yaravuze ati: "Uwiteka Imana yawe izahagutsa umuhanuzi."

176 Petero arazamuka, ari we Simoni icyo gihe, uzamuka yerekeza aho Yari ari. Yesu aramwitegereza, aravuga ati: "Witwa Simoni, kandi uri mwene Yona." Ibyo byagaragaje imico ya Kristo kuba ari Ijambo Mose yasezeranije. Petero yamenye ko icyo kimenyetso cyerekanaga Yesu nka Mesiya. "Imana yari muri Kristo," gusigwa ko mu minsi ya nyuma. Kuri Natanayeli... Mwibuke, We yabwiye Simoni izina rye.

177 Noneho, nimwitegereze, kuri Nathanael Yamubwiye ibyo yakoze. "Uri muni y'igiti nakubonye." Ibyo We byamumenyekanishaga nka Mesiya.

178 Ati: “Uri Umwana w’Imana. Uri Umwami wa Isiraheli.” Yagaragajwe n’imiterere y’Ijambo ryari ryarasezeranijwe ko Agomba kuba ari Mesiya. “Uwiteka Imana yawe izahagurutsa Umuhanuzi.”

179 Umugore ukiri muto ku iriba, amubwira icyo ari cyo, nuko bimugaragaza ko ari Mesiya wasezeranijwe. Murareba?

180 Imico Ye, imiterere Ye, ni Ijambo ryamenyekanye. Ese imiterere Ye yerekanaga ko Jambo ari Imana, ubwo rero Imana ni yo yamenyekanye muri Kristo. Noneho nimurebe. icyitonderwa.

181 Kuri Petero, yimenyekanishije kuri Petero amuhamagara mu izina rye. Yimenyekanishije kuri Natanayeli amubwira ibyo yakoze. Yimenyekanishije ku mugore, amubwira icyo yari cyo. icyo we . . . uwo *we* yari *we*; ibyo *we* yakoze; n’icyo uwo *mugore* yari cyo. Yagaragaje ibya Mesiya bimuranga, ibyo ni na byo byagombaga kuranga Mesiya.

182 Murebe umugore muto wavuze ikintu kimwe. Ati: “Mwami, mbonye ko Uri umuhanuzi. Tumaze imyaka amagana tudafite umuhanuzi. Twagize itorero rinini, tugira urusaku rwinshi n’itandukaniro ry’amadini, ariko ntabwo twigeze tugira umuhanuzi mu myaka maganabiri ishize. Tuzi ko Mesiya naza, ari cyo kizamumenyekanisha.”

183 Yaravuze ati: “Ndi We, njyewe ukuvugisha.” Nta kintu na kimwe cyo gushidikanywaho kuri byo, “Ndi We.” Ibyo byaramumenyekanishije.

184 Umugore ufite ikibazo cyo kuva amaraso, yamenye ko We ari Jambo. Ni gute? Ku byo Yakoze ubwo kwizera kwe kwamukoragaho. Arahindukira, maze aravuga ati: “Ni inde unkozeho?” Yari azi ko hari ikintu cyabaye. Ibyo byerekanaga ko Yesu ari Mesiya.

185 Yarabyizeye, maze aravuga ati: “Ninshobora gukora ku mwambaro We, nzakira neza.”

186 Akimara gukoraho rero, Arahindukira, arabaza ati: “Ni inde wankozeho?” Bose barabihakana. Ariko imiterere Ye ya Mesiya . . .

187 Amina! Nizere ko mubibona, torero. Nimwumve, mu gihe turimo gusoza.

188 Ahongaho, yamukozeho. Hariho amagana, wenda y’abantu, yageragezaga kumukoraho. Petero ndetse yaramucyashye, aravuga ati: “Rero, bese barimo kugukoraho.”

189 Yaravuze ati: “Ni byo, ariko hari uwankozeho bitandukanye.” Ibyo bitandukanye, uko kwizera gukoraho. Murareba? Ati: “Hari uwankozeho. Byari ukundi gukoraho. Nacitse intege. Imbaraga yamvuyemo. Imbaraga yavuye muri nje.” Noneho, aho ni ho Ahagaze.

190 Noneho, n'umwigishwa We Bwite aravuga, mu yandi magambo ati: "Uravuga—uravuga nk'umuntu w'umupfapfa. Kubera iki, abantu, abantu bose barimo kugukoraho."

191 Nimwitegereze Ibye, nimwitegereze umwirondoro We ubu. Yarahindukiye, yitegereza abantu. Yamutoranyije mu bandi. Ntiyashoboraga kongera kwihisha ukundi. Yamubwiye uko ameze, maze aravuga ati: "Ukwizera kwe kwamukijije."

192 Ku bw'ibyo, yari azi, ko, Abaheburayo 4:12, "Ijambo ritahura ibitekerezo, ibyifuzo by'umutima." Imiterere Ye igaragaza ko ari "Ijambo ry'Imana ryihinduye umubiri rigatura muri twe." Amina.

193 Ntekereza ko ikintu nk'icyo kimuranga muri iri joro, Yesu Kristo wazutse uri kumwe natwe muri iri joro, uko yari ejo, ni ko ari n'uyu muni, kandi ni ko azahora iteka ryose. Noneho, nk'uko Abaheburayo 13:8 ari ukuri, imiterere Ye iramuranga uyu muni, nk'uko byagenze icyo gihe, mu buryo bumwe.

194 Nimurebe Kerewopasi, hamwe na bo, nyuma y'umuzuko. Yesu yiyerekanye uburyo We ubwe Yamanyuye uwo mugati, ko Yabikoze neza nk'uko yabigenje mbere y'uko abambwa. Kandi bo... Ibyo byagaragaje ibimuranga, 'kuko ubwo ni bwo buryo Yabikozemo.

195 Noneho niba Yari ari hano muri iri joro, We ubwe Yari kwimenyekanisha ate? Nk'uko Yabikoze ejo, kuko Ari wawundi uyu muni, kandi ari ko azahora iteka. Ni ukwimenyekanisha. Abaheburayo 4, kane...14 na 15, "ubu Ariho..." Ati: "Ni Umutambyi wacu Mukuru ushobora gukorwaho no kwiyumvamo intege nke zacu." Ni Umutambyi wacu Mukuru muri aka kanya. Nyuma yo kuzuka Kwe, nyuma y'urupfu Rwe, nyuma yo guhambwa Kwe, nyuma yo kuzuka Kwe, nyuma yo kuzamuka Kwe, amina, Aracyari wawundi w'ejo, uyu muni, n'iteka ryose, ni Umutambyi Mukuru ushobora gukorwaho no kwiyumvamo intege nke zacu. Amina. Ni uko ari, ubungubu, kuri buri mugabo n'umugore uri hano ubyizera. Ni Umutambyi Mukuru wacu, kimwe n'ejo, uyu muni, n'iteka ryose.

196 Ahoraho. Murabyizera? Imiterere Ye ikomeza kumumenyekanisha kimwe n'uko Yari ameze igihe Yabaga kw'isi. Aracyari hano, iri joro, mu buryo bw'Umwuka Wera. Ariho ibihe byose. Kandi imiterere Ye iramukurikirana, neza nk'uko asanzwe abigenza, mu gihe Akiri muzima.

197 Ndagushimiye, muri iri joro, kuko, "Mana, mu bihe by'umucyo kandi mu buryo bunyuranye wavuganye na ba data unyuze mu bahanuzi, muri iyi minsi ya nyuma binyuze mu Mwana Wayo Yesu Kristo."

198 Mana yanjye, sinari nzi ko navuze igihe kirekire. Nibagiwe ko bimeze gutya. Mumbabarire. Ndahita... ndahita mpagarara.

Mureke dusenge.

¹⁹⁹ Data wo mu Ijuru, Mana ikomeye y'imbabazi! Mwami, na—na. . . birashoboka ko navuze menshi. Ndasenga, Mana, iyo nza kubikora, Wari kumbabarira. Ariko, Mwami, sinshobora gusaba imbabazi kubyo navuze. Navuze gusa ibyo Wavuze mu Ijambo Ryawe hano.

²⁰⁰ Noneho ijambo rimwe gusa cyangwa abiri gusa avuye kuri Wowe, Mwami, birashoboka ko abantu bose hano baza kubibona iri joro. Abantu bato, barwaye baraza gukira nibabona ko ukiri Umutambyi Mukuru ukomeye. Ndasenga, Mwami, muri iyi minota mike iri imbere, kugira ngo Ubu butumwa bwongere kubaho mu by'ukuri. Ku byo navuze ku bw'Ijambo, reka imiterere Yawe ikugaragaze hagati muri twe muri iri joro, kuko uko wari uri ejo, n'uyu munsu ni ko uri, ni ko uzahora iteka ryose, kuko ari mw'Izina rya Yesu tubisabye. Amina.

²⁰¹ Akanya gato. Twe, na—nakereweho gato, ariko se mwese mwababazwa cyane no kugira umurongo muto w'amasengesho mu minota cumi n'itanu, makumyabiri? Niba mubishaka, muzamure ibiganza byanyu, maze muvuge muti: "Twebwe. . ." Byose ni byiza, urakoze—urakoze. Nabasezeranije kubarekura saa cyenda na mirongo itatu. Ni cyo gihe ubu; ni iminota makumyabiri isigaye. Niba rero muza kumpa iminota igera ku icumi, ndibiyhutisha.

²⁰² Mureke turebe, amakarita y'amasengesho bayatanze uyu munsu? [Mwene Data aravuga ati: "O."—Ubwanditsi.] O? Ni ukuvuga iki, twatangiriye he mu rindi joro, kuri rimwe, rimwe? ["Ntekereza ko hari kuri rimwe."] Yego, yooo.

²⁰³ Hanyumat twebwe, mu ijoro ryakeye, twebwe gusa. . . Umwuka Wera. . . Nari numvise uyu munsu, nsubiramo ibyavuzwe. Bamwe muri mwe bafite amazina y'igifaransa, nari. . . Umwuka Wera; ni bwo buryo bwonyine nari kubigenza, gusa mutegereze murebe.

²⁰⁴ Murareba, rimwe na rimwe iyo mubonye iyerekwa, rigomba gutambuka rigasobanurwa. Ryasobanuwe. Iyerekwa, nk'uko mwa—mwabona i—intama, ibyo bikaba bishobora gusobanura ubwoya. Murareba, mugomba kugira ubusobanuro bwabyo, murebe, hanyuma mugahindura iryo yerekwa mukarisobanura.

²⁰⁵ Nabonye mu ijoro ryakeye, njye—njye ntabwo nashoboye kuvuga ayo mazina y'igifaransa, nagombaga kuyavuga birikiye.

²⁰⁶ Muri Afrika no hafi y'abo ba Hottentos n'abanyamahanga, n'abandi, Bisaba kuvuga amazina yabo neza nk'uko avugwa, ubabwira abo ari bo, wandika neza mu rurimi rwabo. Bo, bahita bamenya icyo bari cyo, ukimara kubyandika. Ariko, murebe, ariko Yo izi indimi zose. Ni Imana Ihoraho.

²⁰⁷ Mureke dutangire iri joro duhere, mureke tuvuge ngo, mirongo irindwi na gatanu, kugeza ku ijana, muri O. Ese O, ni byo yavuze? Nda. . . [Mwene Data aravuga ati: "Yego.

O.”—Ubwanditsi.] O, O. Yego. Ni byiza. Ni nde wabonye ikarita y’amasengesho mirongo irindwi na gatanu, Mwihangane tuyirebe? Muri O, ikarita y’amasengesho O, mirongo irindwi na gatanu, zamura ikiganza cyawe, uyifite wese. Nyiri O. Ni byiza. Hita uza *hano*. Mirongo irindwi na gatanu, mirongo inani, mirongo inani na gatanu, mirongo cyenda, mirongo cyenda na gatanu, ijana, munyure *muri iyi* nzira niba mubishaka. Ni byiza, ni ko bimeze, umurongo uri haruguru hano, nimwihute, ’kubera ko nta gihe dufite. Ngiye kwizera gusa ko mubikora.

208 Buri muntu arebe ku ikarita ye y’amasengesho. Buri muntu arebe ku ikarita y’amasengesho ya mugenzi we. icyo a... Niba kandi hari umuntu wamugaye, mumuzamure haruguru ku murongo w’amasengesho. Niba rero babonye O, nka O gusa, ni mirongo irindwi-...

209 Mirongo irindwi na gatanu kugeza ku ijana, umurongo uri haruguru *hano*, niba mubishaka. Aho mwaba muri hose, wenda muri ku rubaraza, n’ahandi hose, mumanuke hano hasi, hanyuma muze ku murongo byihuse, niba mubishaka, kugira ngo mucunguze uburyo umwete.

210 Noneho abasigaye hano, mudafite ikarita y’amasengesho, muzamure ibiganza byanyu muvuge muti: “Ntabwo nabonye ikarita yo gusengerwa, Mwene Data Branham, ariko ndizera?” Muzamure ibiganza byanyu.

211 Noneho nimwibuke, ngiye kuvugana namwe ku byerekeye Umutambyi Mukuru. “Ni we Mutambyi Mukuru ushobora gukorwaho no kumva intege nke zacu.” Ni we *Yehova-Yire*, “Uwiteka yateguye igitambo.” Ni we *Yehova-Rafa*, “Uwiteka ni we ugukiza indwara zawe zose.” Urabyizera? Ni we *Yehova-Manase*. *Imyugariro*, *ingabo*, *amahoro* yacu, Aracyariho. Ni bangahe bizera ko ayo mazina yose yo gucungura ya Yehova yakoreshejwe kuri Yesu? Ni ukuri, yagombaga kubaho. Niba ari We—niba ari We... Kubera iki, ntabwo batandukanye, yagombaga rero kuba byose. Niba kandi akiri Yehova-Yire, ni Yehova-Rafa. Niba ari Yehova-Yire... Ni *Yehova-Yire*, ni “Uwiteka yatanze igitambo cy’agakiza,” noneho ni *Yehova-Rafa* “ukiza indwara zacu zose.” Amina. Gukira bishobora guturuka ku Mana gusa.

212 Byose ni byiza, mu gihe abantu bagitonze umurongo; Ntabwo nabonye umwanya wo kureba abo ari bo n’icyo bari cyo. Ariko ubu, bese abari hanze bazi ko ntabazi, zamura ikiganza, uvuge uti: “Nkeneye Imana. Ariko sinzi, mwene Data Branham, ariko nkeneye Imana. Gusa ngiye kuzamura ikiganza cyanjye.”

213 Noneho niba mugiyeye gufata iminota mike, mwitegereze, mwitonze, mucecetse. Noneho simvuze ngo, iyo mvuze, “ceceka,”... Niba Umwami agize icyo akora, ugashaka gushima Uwiteka; ibyo ni uguhimbaza. Ariko icyo nshaka kuvuga ni iki: “kwiruka hirya no hino, guhaguruka,” murabizi, ibyo

ntibyemewe. Murareba? Kandi Umwuka Wera uratuje, ugira ituza. Murareba? Ikintu nk'icyo neza, kinsohotsemo, ubwo rero ngomba kwirwanaho, na none, murareba. Ariko iyo mwese munteze amatwi!

214 Muribuka isezerano Rye rya mbere? “Nugarurira abantu ku kwemera, hanyuma ukaba inyangamugayo, nta kintu na kimwe kizahagarara imbere y'isengesho.” Murabyibuka? Ni byo. Kandi ibyo... Sinigeze mbona bineshwa na gato, kandi ntibizanyeshwa. Ni Imana.

215 Noneho tugiye kwihutisha umurongo w'amasengesho, bityo tubone benshi uko dushoboye, umubare w'abantu. Ariko mwebwe abafite amakarita y'amasengesho kandi mutahamagawe iri joro, mukomeze ikarita yanyu, turabageraho. Byiza cyane.

216 Noneho mwebwe muri hanze mudafite amakarita y'amasengesho, mwibuke. Cyangwa, mwebwe muri hanze, mwaba mufite amakarita y'amasengesho cyangwa mutayafite, gusa mwizere ko We ameze nk'Abaheburayo igice cya 4 hano. “Ni Umutambyi Mukuru ushobora gukorwaho no kumva intege nke zacu.” Murebe niba akomeje... Murebe niba Yehova yarongeye kwigaragaza Ubwe hagati y'ubwoko Bwe, nk'uko We yigaragaje mu gihe cya Sodomu. Byiza cyane.

217 Ni byiza, mugenzi. Noneho mureke dusenge, nonaha, twubahe rwose. Noneho mwibuke, Ijambo riva ku Mana rirenze kure iryo umuntu yavuga. Noneho, uyu mugabo hano, njye—ntabwo muzi. Ndayeka ko ari... Ntabwo tuziranye, si byo, mugenzi wanjye? [Mwene Data ati: “Yego.”—Ubwanditsi.] Ntituziranye. Twese tuzi ikintu kimwe, ko twembi tugomba guhagarara imbere y'Imana umunsi umwe; nk'abagabo, tugomba guhurira Yo. Iyi ni yo nshuro yacu ya mbere yo kubonana.

218 Noneho niba uje hano, niba urwaye, simbizi; bishobora kuba ari ikindi kintu se, reba. Ariko niba ari njye—niba nakurambitseho ibiganza, vuga uti: “Uwiteka ahimbazwe! Genda, umererwe neza.” Ni byo rwose. Ushobora kubyizera. Ariko tuvuge iki niba akubwiye ibitagenda neza kuri wowe? Noneho, reba, ibyo biratandukanye, noneho umenye ko bigaragaza imiterere Ye. Murebe, iyo ntiyaba ari yo miterere yanjye. Ndi umuntu; Ntacyo nari kumenya kuri we. Namubwiye gusa nti: “Sinkuzi.” Nawe ntabwo anzi. Ariko ibyo byari kumara iki? Ibyo byerekana imiterere ya Yesu Kristo uko yari ari ejo, n'uyu munsi ni ko ari, kandi ni ko azahora iteka ryose. Kumenya ko bidashobora kuba ari njye, ntibishobora kuba ari njye, kubera ko ntazi uyu mugabo. Nzamuye ikiganza cyanjye; dore Ijambo *ngiri*. Murareba? Ntabwo muzi. Ntabwo anzi. Ariko ibiranga Yesu Kristo...

219 Niba Yesu yari ahagaze hano, kandi, akaba arwaye, niba yavuze ati: “Mwami Yesu, nkiza,” Yesu yamubwira ngo iki? “Namaze kubikora.” Ibyo ni byo?

220 “Yakomeretse kubera ibicumuro byacu; kubw’ibikomere Bye twarakize.” Gucungurwa kose dushobora kugira kwabereye i Kaluvali. Guhera aho, ni ukwizera, ukwizera umurimo urangiye. Mbese ni byo? Ni byo rwose.

221 Noneho, ubu niba Yesu ari muzima, kandi nkaba navuze ku Ijambo Rye. . . Muri hano, nimusubire muri ubwo bworoherane no kwizera, mwizere Ijambo Rye. Igihe yansangaga muri rya joro, Yaravuze ati: “Uzageza n’aho umenya amabanga y’umutima wabo. Ntibazemera icyo kimenyetso cya mbere cy’ikiganza, bazizera ikingiki.” Murareba? “Ntabwo babikora, noneho amaraso avuma isi.”

222 Nk’uko byagenze mu gihe cya Mose. Yaravuze ati: “Bo ntibazemera ibimenyetso bibiri, rero usuke amaraso kw’isi,” murareba, “suka amazi kw’isi, azahinduka amaraso.”

223 Noneho kugira ngo menye gusa, niba nshobora kumenya ikibazo ufite, ibyo byatuma unyurwa bikagutera kwizera, si byo? [Mwene Data aravuga ati: “Ni byo.”—Ubwanditsi.] Urabizi ko bigomba kuba imiterere y’Uwo mvugaho, Yesu Kristo.

224 Umugabo, nkimwitegereza gusa, asubira inyuma. Akikijwe n’igicucu. Nta kintu imiti yigeze ifasha uwo mugabo. Ageze igihe cyo gupfa. Ni byo. Yarabazwe, kandi kubagwa byari igikorwa cyo kubagwa porositete. Kandi ni kanseri, kandi kanseri iranyanyagiye hose muri wowe. Niba ari byo, zamura ikiganza cyawe. Imana yonyine ni yo ishobora kumukiza. Ariko, nimurebe, ndashaka kugira icyo nkubwira, mugenzi wanjye. Iyo dayimoni ishobora kuba yarihishe icyuma cya muganga, ariko ntishobora kwihisha Imana. Urabyizera? Urabyizera? Noneho ndasenga, mu Izina rya Yesu Kristo, icyo kintu nikimureke, uyu mugabo abeho. Nta kindi; gusa yacitse intege. Ni byo rwose.

225 Wowe na njye ntutuziranye, umugabo n’umugore barahura. Noneho, nk’umugabo, sinkuzi. Kandi birashoboka ko, nk’umugore, nawe ntuzi; nta kindi kirenze uretse kubona izina ryanjye, cyangwa ifoto, cyangwa ikindi kintu nk’icyo. Ariko ntutuziranye. Ngayo imico yacu. Ntawe uzi imico y’undi. Ariko imiterere ya Kristo, Ni Ijambo, kandi Ijambo ryasezeranijwe muri iyi minsi. Wanyumvise mbivuga. Noneho imiterere Ye iramugaragaza We hano. Ntabwo ari njye. Sinkuzi. Urabyumva. I—itorero ryacu rirabyumva? [Itorero riravuga riti: “Amina.”—Ubwanditsi.] Murareba? Ndi—ndi umuntu. Ndi mwene So gusa.

226 Kimwe n’umugore ku iriba, vuga ikintu kitagenda, hari ibitagenda neza kuri wowe, cyangwa icyo ushaka, cyangwa impamvu uri hano. Reka Imana ibe umucamanza w’ibyo. Urwaye indwara yo kubura amaraso. Ni byo, si byo? [Mushiki wacu aravuga ati: “Yego.”—Ubwanditsi.]

227 Njye—njye Nahoraga mbyiyama, umuntu yibwiraga ko nabiketse. Ntabwo nkeka ko ari ko biri. Oya. Igihe cyose, ndabyumva, umuntu runaka. Ntushobora guhisha ibitekerezo byawe nonaha. Noneho hashize hafi, ndabizi, abashidikanya babiri babi bicaye hano. Murareba? Noneho ibuka ko nshobora no guhamagara izina ryawe, Imana irabishoboye, bityo ukareka kubitekereza. Reka nkwereke.

228 Reba hano, madamu. Nyitegereza. Sinzi icyo Yakubwiye, ariko njye—njye nzi icyo Ari cyo. Kandi iyo ni imiterere Ye yigaragaza. Yego, ni ikibazo cyo kubura amaraso, amaraso, amazi.

229 Noneho, hano, hano hari ikintu. Reba niba batekereza ko ari ugukeka. Ufite umwana urimo gusengera, ari hano. Ni byo. Ni, mu muhogo, ububobere bwa, adenoyide. Yiteguye kubagwa. Mbese si byo? [Mushiki wacu aravuga ati: “Yego.”—Ubwanditsi.] Fata kiriya gitambaro ucyambare, kandi wizere. Ntushidikanye. Ntabwo bikeneye ibikorwa. Noneho wizere n’umutima wawe wose.

230 Wabigenza ute? Ikintu kiri, kuri uyu mugore hano, ko mbona ufite ubwoba ku bintu runaka. Ufite ubwoba ko ibimenyetso wavukanye byahindutse kanseri. Uh-huh, uh-huh. Noneho genda, wizere, kandi ntabwo bizaba. Genda gusa, wizera n’umutima wawe wose. Imiterere, ntabwo ari iyanjye; ni Iye!

231 Mbese ubu urizera? Ibyo bigomba gutuma abantu bose bizera.

232 Ubu, sinkuzi. Ndi umuntu utazwi kuri wowe. Imana irakuzi. Mbese urabyizera...? Urabizi ko ntakuzi, nawe kandi urabizi neza ko utanzi, none urizera ko uyu Mwuka uvuga udashobora kuba ari umwuka wanjye? Kubera ko, njye, nk’umuntu, sinkuzi. Ariko imiterere y’Ijambo ryasezeranijwe ni Ijambo rikarishye kuruta inkota y’amugi abiri, kandi rimenya ibitekerezo n’itego z’umutima.

233 Urarwaye cyane. Wagize ikibazo kijyanye n’indwara z’abagore, cyari mu nda, kandi iyo nda yari ifite kanseri. Kandi waragiye uhabwa n’ubuvuzi bunyuranye, kwari ukuvurwa hakoreshejwe radiyumu, kandi ikintu cyonyine cyakozwe n’ukuyinyanyagiza muri wowe. Kandi uza—uzapfa niba Imana itagukijije. Ni byo. Urizera ko noneho Izagukiza? [Mushiki wacu aravuga ati: “Yego.”—Ubwanditsi.] Imana yo mu Ijuru yamagane uwo mubisha wihisha mu bya muganga. Ashobora kuba yihisha avuye kuri Radiyumu, ariko ntiyakwihisha Umwuka Wera. Genda, umwizere, noneho, mushiki wacu. Ntugashidikanye na gato, ahubwo wizere.

234 Wizera ko Imana ishobora kugukiza iyo miterere ya asima, maze igatuma umererwa neza? [Mwene Data aravuga ati: “Yego.”—Ubwanditsi.] Urabyizera? Noneho komeza inzira yawe,

unezerewe, uvuga uti: “Urakoze, Mwami. Nizera ko asima yanjye yarangiye.”

²³⁵ Umeze ute? Ufite ubwoba. Wagize ubwoba igihe kirekire. Ahongaho, byatumye ugira igisebe mu munda yawe, ni cyo cyaguteye—kubabara mu igifu cyawe. Kandi urashaka... Urashaka kurya ifunguro rya nimugoroba? Uraza gukora ibyo ndibukubwire gukora? Genda, urye, mw’izina ry’Umwami Yesu.

²³⁶ Urizera n’umutima wawe wose? [Mushiki wacu aravuga ati: “Ndizeye.”—Ubwanditsi.] Uri inkumi nziza ikomeye, ni ko ugaragara. Uranyizera ko ndi umugaragu We? [“Amina.”] Wizera ko imiterere Ye bishobora kugaragara hano, kuri... Ijambo, Ubwaryo, n’amasezerano y’uyu muni, “Imirimo nkora namwe muzayikora”? [“Amina.”] Sinshobora gukira. Yarangiye kubikora; ariko imiterere Ye iramugaragaza, ishobora kuvuga ibitagenda neza kuri wowe. Ufite ibibazo by’abadamu, ibibazo by’abagore. [“Yego mugenzi.”] Wizera ko Imana ibikijije nonaha? [“Yego. Amina.”] Fata inzira yawe ugende, ntibizongera kubangamira ukundi. Izere n’umutima wawe wose.

²³⁷ Uranyizera ko ndi umugaragu We? [Mushiki wacu aravuga ati: “Yego mugenzi.”—Ubwanditsi.] Niba Imana imbwiye ikibazo cyawe, uremera ko ari imiterere ya Yesu Kristo? Ari inyuma yawe. Ntabwo kikiraho. Genda, wizere n’umutima wawe wose. Izere.

²³⁸ Ngwino, madamu. Ufite kandi ikibazo cyo mu gifu. Izere n’umutima wawe wose, hanyuma uje kurya ifunguro rya nimugoroba. Ukibagirwe. Yesu Kristo atumye umererwa neza.

²³⁹ Ngwino. Ikibazo cyawe ni amaraso yawe. Urwaye diyabete. Wizera ko Imana iza gutuma umererwa neza kandi ikayigukiza? Fata inzira yawe ugende, uvuge uti: “Urakoze, Mwami Yesu,” atumye umererwa neza. Genda, wizere n’umutima wawe wose.

²⁴⁰ Ngwino. Umugongo wawe, urizera ko Imana iza kugukiza umugongo igatuma umererwa neza? Fata inzira yawe ugende, wishime, maze uvuge uti: “Urakoze, Mwami Yesu.”

²⁴¹ Wagize kandi ikintu kitagenda neza mu mugongo wawe. Gusa komeza ugende, uvuga uti: “Urakoze, Mwami. Nakize.” Wizere n’umutima wawe wose.

²⁴² Nawe wagize ikibazo cy’umugongo. Ni iki ubiziho? Izere n’umutima wawe wose nonaha, hanyuma ufate inzira yawe ugende maze ukire. Izere Yesu Kristo atumye umererwa neza. “Niba ushobora kwizera, byose birashoboka.” Ni byiza cyane.

²⁴³ Byagenda bite se niba ntacyo mbabwiye, gusa nkanyura haruguru maze nkamurambikaho ibiganza, murizera ko aza gukira? Barabona ibitagenda neza. Urizera ko yabitunganya? Ngwino hano. Namaganye iyi dayimoni, mu Izina rya Yesu Kristo. Imbaraga z’Imana zikize uyu mwana. Amina.

Ntushidikanye, ntushidikanye na gato, kandi azakira neza. Izere n'umutima wawe wose.

²⁴⁴ Niba Imana itagukijije, uzagenda ku mbago umunsi umwe, kubera rubagimpande. Ariko wizera ko Imana ikiza rubagimpande? Noneho genda, maze uvuge uti: “Urakoze, Mwami. Nzakwizera, kandi Utumye mererwa neza.” Ni byiza cyane.

²⁴⁵ Ngwino nonaha. Ni ukuri ni imyaka yawe. Urarakara bya hato na hato. Ugira ubwoba rwose, iyo bwije. Iyo ukora ibintu byose, uba ufite uburakari rwose. Urizera nonaha? Ntabwo bizongera kukubaho ukundi. Genda mu nzira yawe, maze uvuge uti: “Urakoze, Mwami Yesu.”

²⁴⁶ Ngwino, mugenzi wanjye. Wizera ko Imana ikiza ibibazo by'umutima? [Mwene Data aravuga ati: “Yego.”—Ubwanditsi.] Ese umutima wawe uraza kumererwa neza? Gusa komeza ugende, uvuga uti: “Urakoze, Mwami. Ndizera n'umutima wanjye wose.”

²⁴⁷ Imana ikiza igituntu, kandi nanone, igatuma umererwa neza. Urabyizera, mugenzi wanjye, n'umutima wawe wose? [Mwene Data aravuga ati: “Ndabyizera.”—Ubwanditsi.] Ni byiza. Komeza inzira yawe kandi wishimye, uvuga uti: “Urakoze, Mwami Yesu.”

²⁴⁸ Bite byawe se wowe hariya, urizera? Tuvuge iki ku batwumva? Bamwe muri mwe bateze amatwi muri iki cyumba ubu barizeye.

²⁴⁹ Uyu mugabo wicaye hano, afite indwara z'ubuhumekero, urizera ko Imana iza kugukiza ibibazo by'ubuhumekero? Ni byiza, ushobora guhabwa ibyo wasabye, hanyuma. Amina.

²⁵⁰ Umuvuduko ukabije w'amaraso, ku wicaye inyuma ye hariya. Wizera ko Imana iza kugukiza umuvuduko w'amaraso? Byakuvuyemo mugenzi. Ntabwo muzi, sinigeze mubona mu buzima bwanjye.

²⁵¹ Vuga, mugenzi wanjye, wemera ibyo bibazo by'imitsi, imitsi fatizo, wizera ko Imana izabikora bikagenda neza? Urabyizera? Zamura ikiganza niba ubyizera. Ni byiza.

²⁵² Umugore wawe yicaye aho, ahangayikishijwe n'ikibazo cya sinizite. Wizera ko igusohotsemo, mushiki wacu?

²⁵³ Umudamu wicaye inyuma yacu hariya, afite ukubylimba kw'imitsi. Wizera ko Imana iza kugukiza uburwayi bwawe bw'ukubylimba kw'imitsi, madamu?

²⁵⁴ Hano hari umudamu wambaye ikote rito, ikote ritukura kuri, hano. Yicaye aho. Afite ibibazo bya sinizite. Wizera ko Imana izakiza ibibazo byawe bya sinizite? Zamura ikiganza cyawe, niba ubyizera.

²⁵⁵ Umuntu wese uri hano wizera ko imiterere ya Yesu Kristo iri hagati yacu, muri iri joro, zamura ikiganza cyawe, uvuge uti: “Ndabyizera.” [Itorero riravuga riti: “Ndabyizera.”—Ubwanditsi.]

²⁵⁶ Abari hano bose, bazamwakira nk’umukiza wawe, hagarara ku birenge byawe, maze uvuge uti: “Ndabyizeye.” Haguruka. Haguruka, uve ku ntebe yawe, ibyo ari byo byose. Yesu Kristo uko yari ari ejo, n’uyu muni ni ko ari, kandi ni ko azahora n’iteka ryose. Ndabiguhaye, mu Izina ry’Umwami Imana.

64-0320 Imana Ubwayo Yigaragariza Mu Miterere Yayo
Ishuri ryisumbuye ryitwa Denham Springs
Denamu Sipiringi, Luwisiyana Leta Zunze Ubumwe za Amerika

KINYARWANDA

©2025 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. BOX 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org

Gushinganisha Igihangano

Uburenganzira bwose burashinganye, iki gitabo gishobora gucapirwa mu rugo ku muntu ushaka kugikoresha ku giti cye nta kiguzi, akagikoresha nk'icyo kwifashisha mu rwego rw'ivugabutumwa rya Yesu Kristo. Iki gitabo ntibyemewe kukigurisha cyangwa kugicapa ugasohora umubare munini, ntibyemewe kugishyira ku rubuga, ntibyemewe kukibika mu buryo bw'ikoranabuhanga, kugihindura mu rundi rurimi, cyangwa kugikoresha ugamije kubona inkunga, udafite uruhushya rwanditse rutangwa na Voice Of God Recordings®.

Ku bindi bisobanuro cyangwa ushaka gusaba ibindi bitabo wabariza kuri aderesi ikurikira:

VOICE OF GOD RECORDINGS

P.O. BOX 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.

www.branham.org